PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo — Cena 60 lir — Leto XXIV. Št. 205 (7098) — TRST, sobota, 7. septembra 1968

NA ŽELJO ČEŠKOSLOVAŠKIH OBLASTI

V Prago je včeraj prispel sovjetski opolnomočeni predstavnik Kuznjecov

Prvi dolg razgovor s predsednikom Svobodo, ko je istočasno zasedal CK KPČ - Zunanji minister Hajek se je vrnil v ČSSR - Bližnja dvostranska pogajanja med ČSSR in SZ Še vedno zaskrbljujoče ostro pisanje «Pravde» - Ugibanja o možnosti sestanka na «vrhu» med Kosiginom in Johnsonom - Indira Gandi obsoja okupacijo Češkoslovaške

PRAGA, 6. — V prvih popoldanskih urah je prispel v Prago namestnik sovjetskega zunanjega ministra Vasilij Kuznjecov, katerega je takoj sprejel predsednik republike Svoboda in s katerim se je zadržal v daljšem razgovoru. Do tega obiska je menda prišlo na željo češkoslovaških predstavnikov, ki se ne morejo z vojaškimi poveljniki dogovoriti glede odhoda čet, zlasti ker ne morejo ničesar sami odločati in za vsako stvar sprašujejo Moskvo.

Kuznjecov je prvi namestnik zunanjega ministra od leta 1955 in je poznan, da je vodil vedno zapletena in težavna pogajanja o važnih vprašanjih. Tako je bil takoj po Stalinovi smrti nekaj časa v Pekingu kot izredni veleposlanik, da bi utrdil odnose z novimi sovjetskimi voditelji. Junija leta 1956 je pričel sovjetsko - jugoslovanska pogajanja, ki so se zaključila s pomirjenjem med obema državama in partijama. Novembra 1962 je z uspehom reševal kubansko krizo, kot opolnomočeni poslanec SZ v Washingtonu.

Kasneje je češkoslovaška agencija ČTK uradno sporočila, da je predsednik republike Svoboda danes sprejel Vasilija Kuznjecova «kot predstavnika sovjetske vlade, člana CK KP SZ, poslanca vrhovnega sovjeta in namestnika zunanjega ministra». Agencija dodaja, da sta oba državnika v «odkritem razgovoru, ki se je odvijal v bratskem ozračju, izmenjala svoja stališča in informacije glede aktualnih vprašanj, ki zanimajo medsebojne odnose med obema državama».

Član prezidija CK KPČ Zdenek Mlinar je danes izjavil o pripravah za nova pogajanja v Moskvi, da bodo obravnavali vrsto vprašanj, da se konkretizira, kar je bilo dogovorjeno v Moskvi. Napovedal je, da bo mogoče že jutri, ali čez tri dni, povedati nekaj več.

Zanimiva je tudi vest iz jugoslovanskih krogov v Varšavi, da se pripravlja bližnje zasedanje «komenkoma» (katerega Jugoslavija sicer ni član, je pa dosedaj pošiljala svoje opazovalce), na katerem bodo razpravljali o tesnejšem gospodarskem sodelovanju.

Zunanji minister Hajek je danes prispel iz Švice na Dunaj, od koder se je menda že danes odpeljal proti Bratislavi. V tej zvezi se je govorilo, da sta prispela iz Prage v Švico dva visoka češkoslovaška funkcionarja, ki sta ga povabila, da naj se čim preje vrne, da pa so mu to številni v Švici prisotni češkoslovaški diplomati odsvetovali, ker so se bali za njegovo osebno varnost. Ta bojazen je nedvomno utemeljena, saj ga je «Pravda» napadla nič manj, kot da je sodeloval z nacističnim «gestapom», kar je že tradicionalna obtožba, kadar se hoče nekoga iznebiti. V tej zvezi so tudi govorice, da se je češkoslovaškemu zunanjemu ministru opravičil sovjetski veleposlanik na Dunaju.

Danes se je sestal centralni komite češkoslovaške partije, ki je razpravljal o ukrepih, da bi pospešili normalizacijo in s tem umik tujih čet. Dubčka. sta spremljala predsednik skupščine Smrkovsky in tajnik slovaške partije Gustav Husak.

Danes se je sestala slovaška skupščina, ki je predvsem obravnavala vprašanja federativne ureditve. Delu je prisostvovala tudi delegacija češkega parlamenta, ki jo je vodil Čisar, ki je zagotovil slovaškim poslancem, da so kljub težavam češki poslanci prepričani, da ni nobenih razlogov, da bi opustili federativne načrte. Dejal je, da so odločeni utrditi socializem in da za njih internacionalizem, ni neka vsiljena dolžnost temveč notranja potreba ter notranje prepričanje. Skupščina je povečala število članov od 82 na 150, pri čemer so vključili samo «progresivne» osebnosti, ki so se izkazale v zadnjih osmih mesecih.

Na zasedanju slovaškega centralnega komiteja so prav tako obravnavali federativno ureditev in so prišli do zaključka, da so stvari že tako zrele, da bi lahko o tem sklepali 28. oktobra, ko bodo proslavljali 50 obletnico ustanovitve češkoslovaške republike.

MOSKVA, 6. — V nasprotju s pričakovanji, ki jih vzbuja vest o prihodu visokega sovjetskega predstavnika v Prago, pa današnja moskovska «Pravda» vztraja, da se «normalizacija» vrši zelo počasi. List piše, da se ne sme napačno razumeti, da normalizacija pomeni samo umik sovjetskih čet, ali da se jo lahko omeji samo na zunanje ukrepe, kot so odstranitev napisov po zidovih. Desničarske sile — piše «Pravda» — skušajo omejiti ta življenjsko važen proces samo na umik zaveznških čet. V resnici pa naj bi normalizacija po receptu sovjetskega lista pomenila sistematiziranje desničarskih in protisocialističnih sil, likvidiranje njih vpliva na del prebivalstva in zlasti na mladino ter odločno krepitev vodilne vloge partije v delu državnih organov».

Organ sovjetske armade «Rdeča zvezda» pa pravi, da češkoslovaški dogodki dokazujejo, da se imperializem poslužuje najbolj rafiniranih metod, da bi miniral socialistično enotnost, ki jo menda utrjujejo sovjetski tanki. Nato napadajo tisk in radio zahodnih držav ter še zlasti Peking in «jugoslovanske revizioniste», ki so se tem kritikam pridružili.

Dokončno so v Moskvi utihnili glasovi, da bi prišlo v bližnjem času do sklicanja CK KP SZ, odnosno da je do tega sklicanja že prišlo. Do teh glasov je prišlo na osnovi vesti iz Prage, da je odpotoval sovjetski veleposlanik Červonenko v Moskvo in kasneje, ker so se pred sedežem CK zbirali črni reprezentančni avtomobili. Sedaj pa je bilo tudi poluradno zagotovljeno, da ni bilo nobenega novega zasedanja CK in da ostanejo veljavni sporazumi, ki jih je sprejela češkoslovaška delegacija na pogajanjih v Moskvi.

Vedno bolj vztrajno pa krožijo glasovi o možnosti sestanka Kosigin-Johnson, kar sovjetski organi sedaj preučujejo in glede česar niso še prišli do končnega sklepa. Več je namreč razlogov za in razlogov proti takemu sestanku «na vrhu».

Po teh informacijah iz diplomatskih krogov bi se s takim sestankom utrdil proces razgovora med Moskvo in Washingtonom tudi po sovjetski intervenciji v ČSSR in kljub zadregam, ki so v tej zvezi nastale. Drugič, pa bi sprejetje take zamisli pomagala Johnsonu k vodilnemu spehu demokratske stranke na novembrskih volitvah.

Nič manj tehtni in verjetno pomembnejši, pa so obratni razlogi. Prvič bi sestanek na vrhu neposredno po češkoslovaški okupaciji pomenil potrditev obtožb Pekinga (in drugih azijskih držav ter številnih partij), da sta si velesili «razdelili svet» in da pristajata na polno avtonomijo v obeh interesnih sferah. Sestanek na «vrhu» bi odvzel vso verjetnost sovjetski kampanji, da so imperialisti pripravljali kontrarevolucijo v ČSSR. Dejansko pomoč ameriškim demokratom bi lahko nudili samo z rešitvijo vprašanja, za kar je ameriška javnost sedaj izredno občutljiva in pri čemer pa prav sedaj SZ ne more nekaj bistvenega narediti. Končno pa menijo, da bi bilo bolje počakati na «zmagovalca volilnega boja» in se z njim razgovarjati, ko bi se tudi ozračje in odnosi med SZ in «bratskimi» partijami pomirilo in normaliziralo.

Iz Indije poročajo, da je predsednica Indira Gandi na tiskovni konferenci obsodila okupacijo ČSSR in dejala, da je mnenja «da je za to odgovorna SZ», pri čemer je dodala, da bodo to dejstvo sedaj nekatere zapadne države izkoriščale za svoje posebne cilje. Na vsak način pa bo češkoslovaška kriza zaostrila v svetu ozračje hladne vojne.

Predsednik izraelske skupnosti v Rimu prof. Tedeschi je poslal veleposlanikoma ČSSR in SZ pismo, v katerem pravi, da je čul govorice iz raznih političnih krogov, da bo prišlo do preganjanja češkoslovaških judov. Zaprosil je za zagotovila, čeprav izraža željo, da gre samo za bojazni.

Ceausescu se je sestal z vojaškimi poveljniki

BUKAREŠTA, 6. — Ceausescu se je danes sestal z najvišjimi romunskimi vojaškimi poveljniki. Sestanek se je pričel popoldne in se je končal ob 20. uri. Vršil se je na sedežu centralnega komiteja romunske partije.

ZDA in Anglija v SZ za Izrael SZ pa za Egipt

NEW YORK, 6. — Varnostni svet OZN je danes razpravljal o protestu Izraela zaradi incidenta pri Sueškem prekopu, ko sta dva izraelska vojaka izgubila življenje. Predstavnika ZDA in Velike Britanije sta podprla trditev Izraela, da je šlo za zasedbo, kar pa je predstavnik ZAR odločno zanikal. Egiptskega delegata je podprl predstavnik SZ. Varnostni svet je po teh izjavah prekinil svoje delo, da bi omogočil zasebna srečanja med delegati.

Iz izraelskih virov poročajo, da je pol ure trajalo medsebojno obstreljevanje med Jordanci in Izraelci v dolini reke Beisan. Po istih virih naj bi bilo pet izraelskih vojakov ranjenih.

V Tel Avivu so izvedli štirinajst aretacij zaradi atentata, pri katerem je izgubil življenje neki starec, več ljudi pa je bilo ranjenih. Aretirane bodo sodili v teku osem-inštirideset ur.

Vlade arabskih držav nameravajo okrepiti mejo med Izraelom in Jordanijo, ker predvidevajo možnost izraelskih represalij na jordanskem ozemlju zaradi atentata v Tel Avivu. Tako poročajo o prihodu 12.000 sirskih vojakov v Jordanijo, kjer se bodo pokorili enotnemu arabskemu poveljstvu kralja Huseina.

JOHNSONOVA TISKOVNA KONFERENCA IN CLIFFORDOVE IZJAVE

Predsednik ZDA je le zaskrbljen zaradi položaja v Vzhodni Evropi

Obrambni minister Clifford je poudaril prepričanje vlade ZDA, da je potrebno suspendirati vsak odpoklic ameriških čet iz Evrope

WASHINGTON, 6. — Na neki improvizirani tiskovni konferenci je predsednik Johnson izrazil upanje, da bo senat ZDA odobril pogodbo proti jedrskemu širjenju «kljub zadnjemu razvoju». Ta Johnsonova pripomba je sledila po domnevah, ki so jih izrazili šefi senatnih skupin, da je namreč zaradi sovjetske okupacije ČSSR malo verjetnosti, da bo senat ratificiral pogodbo še v tem letu. Johnson je tudi dejal, da je kljub zagotovitvam, po katerih SZ ne namerava izvršiti kakih drugih agresivnih dejanj v vzhodni Evropi, še vedno zelo zaskrbljen zaradi položaja v vzhodni Evropi. Predsednik je nadaljeval: «Po govoru v S. Antonu sem prejel nekatera zagotovila, katerih sem bil vesel. Vendar pa me še vedno močno zanima ta del sveta.»

Predsednik je potem označil kot «neverjetne» informacije, da se ameriška vlada pripravlja nuditi politični azil češkoslovaškim beguncem. Glede možnosti zbližanja ob začetku pogovorov s SZ o jedrski razorožitvi, je predsednik dejal, da «dogodki zadnjih dni niso pripomogli k temu, da bi postala ta možnost bolj verjetna». Predsednik je izjavil, da nima nobenega neposrednega načrta za sestanek s sovjetskimi voditelji in da so informacije, da želi opraviti številna potovanja v tujini v zadnjem obdobju svojega predsedniškega mandata «zelo pretirane». Ni pa izključil možnosti kakega svojega potovanja.

Johnson je tudi dejal, da se nameravajo ZDA, kljub encikliki «Humanae vitae» lotiti problemov pomanjkanja in demografskega porasta, tako da bodo nudile vsakršno potrebno informacijo za nadzorstvo obeh pojavov.

Johnson je imel tiskovno konferenco po triurnem sestanku z državnim tajnikom Ruskom, vodjo demokratske večine v senatu Mansfieldom in z vodjo republikanske demokratske skupine Dirksenom. Na sestanku so razpravljali o Evropi, o Vietnamu, o razgovorih za mir s Severnim Vietnamom v Parizu in o perspektivah, da senat odobri imenovanje sodnika Abe Fortasa za predsednika vrhovnega sodišča.

Precej pozornosti so povzročile včerajšnje dokaj bojevite izjave ameriškega ministra za obrambo Clarka Clifforda. Dogodki zadnjih dveh tednov, je dejal Clifford, so jasno dokazali, da je še vedno potrebna znatna ameriška navzočnost v zahodni Evropi. S tem je potrjeno, da je ameriška vlada prejkoslej prepričana o potrebi, da obdrži in še okrepi atlantsko zavezništvo in da dokončno suspendira vsak nadaljnji odpoklic ameriških čet iz Evrope. Tako bosta verjetno že tisti dve ameriški brigadi, ki so ju začasno v zadnjih mesecih odpoklicali iz Evrope zaradi vojaških manevrov, sedaj na tem, da se spet vrneta na stari kontinent. Minister je tudi potrdil, da namerava Pentagon nadaljevati svoj program za postavitev antiraketne obrambne mreže «Sentinel», katere glavna naloga bi bila onemogočiti bodoče grožnje LR Kitajske. Obenem je povedal, da je izdal navodila, da bodo stroški za razvoj sistema «Sentinel» oproščeni vseh redukcij in omejitev, ki jih kongres zahteva od vlade.

V zvezi s pogajanji s Sovjetsko zvezo za raketni moratorij je Clifford dejal, da še vedno upa, da se bodo ti razgovori v umestnem času lahko pričeli.

Ko je govoril o Vietnamu, je Clifford zagotovil, da je sedanje število 549.500 ameriških vojakov v Vietnamu največji napor, ki ga je Amerika pripravljena sprejeti nase za to državo v Južnovzhodni Aziji. Tako imenovani vodnjak brez dna se je napolnil, je dejal.

Republikanski senator iz Illinoisa Everett Dirksen je izjavil na tiskovni konferenci, da sta bila v zadnjih šestih tednih v načrtu najmanj dva atentata proti njemu. Eden bi moral biti 26. avgusta v njegovem uradu v senatu. Dostavil je, da ga je FBI obvestil o nevarnosti šele dva dni prej. Prvi atentat pa je bil v načrtu konec junija in je policija sklenila, da bo stražila njegovo stanovanje v Washingtonu. Senator, ki ima 72 let, ni navedel drugih podrobnosti.

Izvršni odbor «regularnih demokratov» iz Mississippija je sklenil, da bo za predsedniške volitve podprl kandidata «tretje stranke», bivšega guvernerja Georgea Wallacea.

Dadah v Sarajevu

SARAJEVO, 6. — Prebivalstvo je danes priredilo topel sprejem predsedniku islamske republike Mavretanije Dadahu, ki je s svojimi sodelavci prispel na enodnevni obisk v glavno mesto Bosne in Hercegovine. Visokega gosta so na železniški postaji pozdravili najvišji zastopniki republike. Dadah je obiskal tovarno elektro aparatov Energoinvest in kulturno zgodovinske spomenike mesta.

Raoul tudi predsednik Konga-Brazzaville

BRAZZAVILLE, 6. — Dosedanji predsednik vlade bivšega francoskega Konga Albert Raoul je danes zvečer proglasil, da prevzema mesto državnega poglavarja. Nadomestil bo tudi obrambnega ministra Poingeta, ki je bil odstavljen.

V Brazzavilleu so tudi zanikali vesti iz Kinshase, po katerih naj bi bil predsednik revolucionarnega sveta odstranjen.

«Revolucionarni svet» je prevzel vodstvo države po državnem udaru, maja letos. Tedaj je bil odstranjen tudi predsednik Massemba Debat, kateremu so pa kmalu priznali simbolično vlogo predsednika republike. Po nekaterih trditvah naj bi Massemba Debat bil poskusil spet priti na oblast s pomočjo upora mladinskih oboroženih odredov. Od tod upor vojaške akademije in kot končna posledica aretacija in odstop samega Massembe Debata ter obrambnega ministra.

Medtem so v Brazzavilleu objavili ukaz o izvajanju politične amnestije, ki pa ne bo veljala za bivšega diktatorja Konga - Brazzaville opata Fulberta Youlouja.

MOTIVACIJA RAZSODBE, KI BO SPET ZBUDILA OGORČENJE

Čudni in nesprejemljivi zaključki s procesa «Espresso»-De Lorenzo

Za sodišče ni v tem, kar sta napisala časnikarja Januzzi in Scalfari - sedaj parlamentarca PSU - «niti ene resnične trditve»

RIM, 6. — Motivacija razsodbe, s katero je četrti odsek rimskega sodišča obsodil časnikarja Januzzija in Scalfarija zaradi žalitve generala De Lorenza, je bila danes objavljena. Obsega 664 strani.

Januzzija in Scalfarija, ki sta v svojih člankih obtožila gen. De Lorenza, da je koval zaroto proti ustavni ureditvi države, je sodišče obsodilo na 16 in 17 mesecev zaporne kazni.

Sodišče v svoji izjavi trdi, da sta Januzzi in Scalfari inscenirala afero o državnem udaru julija 1964 iz škodoželjnosti in zaradi svojih skritih namenov. Vsekakor pa ni «niti ene resnične trditve v člankih, ki jih je objavil «Espresso».»

«Lažen je poskus časnikarjev, dokazati, da sta julija 1964 gen. De Lorenzo in predsednik Segni poskusila izvesti državni udar. Lažna je trditev Januzzija, da so vojaški krogi pripravljali svoj aktiven poseg v politično življenje. Lažna končno trditev, da je De Lorenzo uvedel izredno stanje po nepotrebnem in izven svojih kompetenc.»

Januzzija obtožuje sodišče, da si je izmišljal podatke, ter jih dodajal nekontroliranim govoricam in informacijam, ki jih je nato podajal javnemu mnenju kategorično, kot če bi šlo za resnico.

Se posebej dodaja sodišče, da si je Januzzi izmislil seje, ki naj bi se vršile proti koncu julija 1964 in na katerih «naj bi general De Lorenzo obvestil svoje pristaše o nameri izvesti državni udar».

Da bi podprla svoje trditve sta Januzzi in Scalfari podrobno opisala vsebino seznamov oseb, ki bi morale biti aretirane, čeprav ni nihče od teh, ki so jih informirali, o tem podrobno govoril.

Prav tako je po mnenju sodišča špekulacija to, kar sta časnikarja pisala o oklepni diviziji, ki jo je De Lorenzo dal ustanoviti iz karabinjerjev in ki je po trditvah časnikarjev po paradi v čast dneva republike ostala v italijanski prestolnici.

Po mnenju sodišča sta torej časnikarja ustvarila afero, ne da bi razpolagala s konkretnimi dokazi.

Sodišče nato razglablja o izrazu «državni udar» in pride do zaključke, da ima ta definicija smisel samo, če pri tem sodeluje predsednik republike kot najvišji ustavni organ. Iz izjav Januzzija pa se razume, da pri vsem tem bivši predsednik Segni ni imel opravka.

«Očitno neosnovane» naj bi bile informacije, ki jih je dal odv. Pasquale Schiano.

Delno postavlja sodišče v dvom celo zaključke raziskave komisije, ki jo je vodil gen. Beolchini. «Ti zaključki ne morejo predstavljati pravnega dokaza,» češ da so kategorične trditve. Sodišče trdi dalje, o zaključkih komisije, da izključujejo možnost, da bi koncentracija oblasti v rokah generala De Lorenza mogla privesti do dogodkov leta 1964.

Med sodno razpravo je večkrat prišlo do sklicevanja na «vojaško tajnost». Zato so bili opuščeni celi deli zaključkov raznih komisij, ki so raziskovale po naročilu obrambnega ministrstva «afero SIFAR» O «vojaški tajnosti» trdi sodišče, da je upravičena, ker to zahtevajo višji cilji državne obrambe in nujnost «zaščite notranjih ali mednarodnih političnih interesov».

Končno se sodišče poglablja v osebni položaj polkovnika Filippija (ki ga je Januzzi označil za «desno roko» generala De Lorenza). «Filippi ni nikoli bil protagonist tistih dogodkov,» trdi motivacija razsodbe in se sklicuje na pričevanja višjih karabinjerskih častnikov (pri tem so verjetno mišljeni generali Zinza in Manes).

Dogodkov iz leta 1964 ni mogoče ocenjevati za «zaroto proti državnim ustanovam».

9. julija 1964 so neznanci popisali Turin z napisi «Naj živi De Lorenzo». O teh napisih meni sodišče, da so delo neznanih «občudovalcev generala».

Sodišče izključuje, da bi se bil vršil sestanek 14. julija 1964, na katerem naj bi De Lorenzo obvestil svoje pristaše o tem, kar se pripravlja. Sestanek treh poglavarjev vrhovnih štabov karabinjerjev je bil sklican 27. junija.

Znano je, da so v vsej aferi «SIFAR» imeli glavno vlogo seznami oseb, ki jih je bilo treba aretirati ali nadzorovati. Delno so te sezname objavili razni časopisi in revije.

O njih trdi sodišče, da so «nič drugega kot seznami vohunov, saboterjev in diverzantov, ki jih hrani urad «D» (difesa) službe «SIFAR». Sezname so prejeli karabinjerji od SIFAR zaradi tesnejšega sodelovanja.

Sodišče trdi, da je ugotovilo, da ni bilo v teh seznamih imen poslancev, sindikalistov. Gre samo za stotino oseb, ki jih pozna samo varnostna služba in ki so osumljeni sabotaže, diverzije, vohunstva.

Sezname so karabinjerji prejeli tedaj, ker so bili prej zanemarjani. «S takimi seznami in možno nevtralizacijo tisoč neznancev naj bi general De Lorenzo po plodni domišljiji obtožencev izvedel državni udar.»

Sodišče trdi dalje o seznamih, da so «zakoniti», kot je zakonito pri tem sodelovanje karabinjerjev.

Obtoženi Scalfaro in Januzzi naj bi torej v slabi veri, s pomočjo izmišljotin zlorabljala nekaj medsebojno nepovezanih podatkov in ustvarila afero, ki jo je tudi povzel ves tisk.

Scalfaro in Januzzi sta sedaj socialistična parlamentarca, eden senator, drugi poslanec. Prav tako je bil izvoljen na listi monarhistične stranke general De Lorenzo.

DEJAVNOST MEDICIJA V ŽENEVI

Longo za dvostranske stike med komunističnimi partijami

Zunanji minister se ni pogovarjal z Waldheimom o načinu reševanja južnotirolskega problema

RIM, 6. — V zvezi s posledicami dogodkov na Češkoslovaškem uresničuje KPI napovedane pobude dvostranskih stikov z raznimi partijami, ki naj bi, kot je včeraj poudaril Longo, privedle do koordiniranega nastopa.

Tako je pred dnevi član vodstva KPI Gian Carlo Pajetta obiskal Pariz in London, kjer se je sestal z Waldeckom Rochejem in tajnikom angleške KP. Danes pa je Pajetta odpotoval v Bukarešto na sestanek z voditelji romunske komunistične partije. Iz Bukarešte bo Pajetta odpotoval v Budimpešto.

Prav tako je po naročilu vodstva KPI odpotoval iz Rima poslanec Galluzzi, predsednik zunanjepolitične komisije stranke Najprej bo odpotoval v Beograd, kjer se bo sestal s predstavniki ZKJ, prihodnji teden pa pojde v Sofijo na sestanek s predstavniki KPB.

Med svojim obiskom v Parizu se je Gian Carlo Pajetta sestal tudi s predstavniki severnovietnamske stranke dela.

ŽENEVA, 6. — Zunanji minister Medici je na tiskovni konferenci zanikal vesti, ki jih je širila neka avstrijska agencija, po katerih naj bi na sestanku med njim in avstrijskim ministrom Waldheimom prišlo do dogovorov o načinu reševanja gornjepoadiškega vprašanja.

Na druga vprašanja časnikarjev je Medici dejal da je Italija za vstop Anglije v SET, da je pa prerano govoriti o «trgovskem kompromisu» v prid Velike Britanije, ki ga je predlagala bonska vlada. Dne 27. septembra se bodo sestali ministri skupnega evropskega tržišča, ki bodo razpravljali o tem.

Minister Medici je na vprašanje o vlogi odbora nejedrskih držav, ki ga je predlagal na plenarnem zasedanju konference, dejal, da gre za koordinacijo pobud nejedrskih držav, da se odpravijo tehnološke razlike med «jedrskimi» in «nejedrskimi» na področju mirne uporabe jedrske energije. Omenil je med drugim gradnjo kanalov v Afriki s pomočjo «mirnih eksplozij» ali pa iskanje skritih rud.

Carlo Galuzzi v Beogradu

BEOGRAD, 6 — Nocoj je prispel v Beograd član vodstva KP Italije Carlo Galuzzi. Galuzzi se bo v ČK Zveze komunistov Jugoslavije pogovarjal o vprašanjih, ki zanimajo obe partiji.

BEOGRAD, 6. — Zvezni izvršni svet je sklenil poslati Iranu za prizadete pri potresu pomoč v znesku 300.000 dinarjev. Zvezni izvršni svet bo med drugim poslal šotore, odeje, zdravila, ribje olje, konservirano sadje in zelenjavo, obleke, obutev in montažne hiše, Pomoč bodo verjetno poslala tudi jugoslovanska podjetja, ki delajo v Iranu.

Za demonstracijo proti vojni v Vietnamu se v Londonu pripravljajo «strašne reči»

LONDON, 6. — Scotland Yard je danes objavil, da ve za priprave nekaterih skrajnežev za manifestacijo proti vojni v Vietnamu, ki bo v Londonu 27. oktobra.

Za to demonstracijo, ki so jo napovedale angleške pacifistične organizacije, vlada veliko zanimanje tudi zato, ker so nekateri desničarski krogi sprožili gonjo proti domnevnim «pobudam skrajnežev» med to demonstracijo. Zato naj bi oblasti demonstracijo prepovedale.

Tako zbuja paniko londonski dnevnik «Evening News», ki navaja domnevne cilje «skrajnežev»: zasesti sedež radijsko televizijske družbe BBC, obrambno ministrstvo, borzo, policijski obveščevalni center ter poslaništvo južnovietnamske lutkovne vlade, na katerim naj bi razvili zastavo fronte za narodno osvoboditev.

Zasedba teh zgradb in ustanov naj bi služila kot iskra za začetek burnih demonstracij, ki naj bi presegle sorodne francoske dogodke v maju letos. Tako naj bi «skrajneži» po valovih BBC obveščali somišljenike in javnost s svojimi stališči, z zasedbo policijskega obveščevalnega centra pa onemogočili uspešno reakcijo londonske policije.

«Evening News» trdi nadalje, da bi zasedbo navedenih ustanov izvedli študentje s pomočjo vžigalnih zmesi vrste «molotov», ki naj bi bile že pripravljene v skritih skladiščih.

Vendar pa se po mnenju Scotland Yarda ne splač pretiravati. Zaskrbljenost nekaterih krogov pa je nepotrebna.

S PARADO IN NOGOMETNO TEKMO

Razglasitev neodvisnosti nove države Swaziland

MBABANE, 6. — Danes zjutraj je na športnem stadionu v Mbabane predstavnik angleške kraljice Thompson proglasil neodvisnost Swaziланda.

Swaziland, ki bo ostal v Commonwealthu, bo kraljevina. Prvi kralj je Sobhuza II.

Popoldne bodo v čast dneva proglasitve neodvisnosti priredili parado bivših udeležencev druge svetovne vojne in nogometno srečanje.

Važen kongres v Opatiji

BEOGRAD, 6. — Pod pokroviteljstvom predsednika republike Jugoslavije bo od 8. do 12. t.m. v Opatiji kongres evropske organizacije za raziskovanje tržišča in javnega mnenja, ki se ga bo udeležilo okrog 350 uglednih strokovnjakov iz 30 držav. To je prvič, da se kongres te organizacije prireja v eni izmed socialističnih držav. Za kongres vlada veliko zanimanje ne samo med evropskimi, temveč tudi med izvenevropskimi strokovnjaki, ki so napovedali svojo udeležbo. Zastopniki Sovjetske zveze in Vzhodne Nemčije so umaknili svojo prijavo z utemeljitvijo, da jih zadržujejo druge poslovne obveznosti. Na kongresu bo podanih 40 referatov, med temi trije jugoslovanski.

Sodelovanje grških odporniških organizacij

STOCKHOLM, 6. — Predstavnika dveh grških odporniških organizacij, Brillakis za patriotsko fronto in Papandreu za grško odporniško gibanje sta se sestala 3. septembra ter podrobneje izdelala sporazum o sodelovanju, ki sta ga načelom že sprejela pred časom. V izjavi je rečeno, da so pogledi načelno enaki glede sedanjega položaja v Grčiji in ocene vojaške diktature. Istočasno so tudi ugotovili, da bosta obe organizaciji ohranili svojo avtonomijo, da pa bodo izdelali načine za koordinacijo odporniškega gibanja.

Hude težave pri dovozu pomoči za Biafro

ŽENEVA, 6. — Dovoz pomoči stradajočim v Biafri se počasno in z velikimi težavami uresničuje. Danes je na nevtralnem letališču Obi Lago pristalo šest letal RK, iz katerih so raztovarjali 43 ton hrane ter 33 tehnikov mednarodnega RK.

Po nekaterih poročilih agencije «Reuter» pa naj bi eno izmed letal mednarodnega RK bilo sestreljeno pri pristajanju na letališču Umuahia v Biafri. Letalo naj bi bili zadeli streli biafrskih secesionistov. Vendar pa okoliščine nesreče niso še jasne

PARIZ, 6. — V francosko prestolnico je prispel zapadno-nemški zunanji minister Brandt, ki se bo jutri sestal s francoskim zunanjim ministrom Debrejem. Razgovori se bodo nanašali na pripravo obiska de Gaulla Bonnu, do katerega bo prišlo 27. in 28. t. m., poleg tega bosta ministra verjetno govorila o možnosti razširitve EGS.

HONG KONG, 6. — Iz Pekinga so sporočili, da so ustanovili revolucionarne komiteje tudi v pokrajini Sinkiang in Tibet, s čimer je verjetno zaključen proces «kulturne revolucije» na celotnem področju Kitajske.

ŽENEVA, 6. — Na današnji seji konference držav, ki ne razpolagajo z atomsko oborožitvijo, je spregovoril romunski predstavnik, ki sicer ni neposredno govoril o češkoslovaških dogodkih, je pa podčrtal osnovne smernice mednarodnega sodelovanja. V tej zvezi je govoril o načelu neodvisnosti, suverenosti in enakopravnosti vseh držav, o načelu nevmešavanja v notranje zadeve druge države in o medsebojnem spoštovanju.

Preganjanje duhovnikov-Baskov

MADRID, 6. — Preteklo nedeljo je škof iz San Sebastiana v pastirskem pismu obsodil val aretacij duhovnikov Baskov ter policijske preiskave v cerkvenih prostorih ter arhivih. Baskovski duhovniki podpirajo boj te pokrajine za lastno avtonomijo in so bili odločni že med državljansko vojno. Stališče škofa Balerdija je sedaj podprl tudi vidni monarhistični predstavnik grof Martines de Ridas, ki je bil dalj časa španski veleposlanik v New Yorku in ki je sedaj zasebni tajnik pretendenta na prestol don Juana. Po drugi plati pa gre verjetno tudi za spor med cerkvijo in vojsko, ki sta bila do sedaj osnovna stebra frankističnega režima v Španiji. Vojaški guverner Madrida general Carlos Iniesto Fano je tako v torek dejal, da je škofovo pismo nesprejemljivo in da vlada ve, kakšne posledice bodo sledile.

Zasedanje organizacije Afriške enotnosti

ALŽIR, 6. — Včeraj se je pričelo enajsto zasedanje ministrskega sveta organizacije afriške enotnosti, na katerem so izvolili Alžirijo za predsedujočo državo. V tem svojstvu je alžirski zunanji minister Buteflika orisal naloge konference, pri čemer je navedel 32 točk, ki so jih včeraj odobrili v posebni resoluciji. Besedilo ni znano in se je samo izvedelo, da so razpravljali o vprašanjih dekolonizacije, o medafriškem sodelovanju in o upravnih, finančnih in ustavnih zadevah. Zunanji ministri sodelujočih afriških držav se bodo udeležili tudi sestanka na «vrhu», ki bo 13. septembra v Alžiru in katerega se bo udeležilo precejšnje število predsednikov vlad in državnih poglavarjev. V ospredju bo nedvomno položaj v Biafri, čeprav uradno to vprašanje verjetno sploh ne bo na dnevnem redu. Zato je verjetno Biafra sklenila poslati svoje opazovalce, stališče Nigerije pa bo obrazložil general Gowon.

Bombni atentati bretonskih separatistov

BREST, 6. — Bretonski separatisti nadaljujejo z bombnimi atentati, pri čemer so vzeli zlasti na piko občinske davčne urade in drogove visoke napetosti. Preteklo noč so zabeležili kar pet dinamitnih napadov, k sreči brez človeških žrtev.

REAKCIJE V TISKU PO DOGODKIH V ČSSR

Zmeda in negotovost: Arabci v hudi zadregi

Češkoslovaška je lani brez pridržkov podprla Arabce v vojni z Izraelom. Letos, ko se je znašla v hujšem položaju, kot so bile arabske države junija lani, pa je arabski svet reagiral zelo medlo in je v glavnem podpri Sovjetsko zvezo in njene zaveznice, ki so okupirale Češkoslovaško.

O teh dogodkih, ki so razburili svet, še ni spregovoril niti en arabski državnik in niti en uradni arabski organ. Ta molk je že sam po sebi zelo zgovoren, še več pa povedo o reakcijah v arabskih državah odmevi v tisku in radiu.

Takoj prve dni po vdoru čet varšavske peterice v ČSSR so se oglasili listi in radio v Bejrutu, Damasku, Amanu in Bagdadu, medtem ko je v Kairu agresijo komentiral radio. Vsi ti odmevi več kot očitno odsevajo silno zadrego, ki se je polotila arabskih držav. Komentatorji skoraj brez izjeme vneto iščejo izgovore, s katerimi bi vsaj za silo opravičili ravnanje Sovjetske zveze in pri tem nerodno čebljajo, da je «Dubčkov režim hotel izvajati reforme v sodelovanju z elementi, sovražnimi socializmu» («Al Saura», Damask), da «sovjetska okupacija ne bo trajala več kot nekaj tednov, medtem ko so Izraelci na arabskih ozemljih že več kot leto dni» («Al Difa», Aman), da «je Moskva uperila svojo operacijo proti Češkoslovaški, da bi obračunala s sionističnim vplivom na vzhodu Evrope» («Al Moharer», Bejrut) in da «se sovražniki revolucije zatekajo k imperialističnim zarotam, kadar želijo uničiti kako revolucijo in tako so se zdaj zatekli k kolonialistični zaroti na Češkoslovaškem (Radio Bagdad).

Edino bejrutski «Al Anuar», ki je sicer zmerno proegiptovski, je zbral toliko treznosti, da je zapisal: «Arabci imajo obveznosti do Sovjetske zveze, ki jim je nudila neomejeno materialno in moralno podporo. Toda Arabci so ravno tako dolžni braniti stvar človeške svobode in demokracije in morajo obsoditi vsako intervencijo z oboroženo silo proti svobodi, ne glede na to, odkod izhaja ta intervencija... Zaradi naše hvaležnosti Sovjetski zvezi ne smemo biti manj pogumni kot italijanska in francoska komunistična partija, ki sta obsodili Moskvo.»

Tudi radio Kairo, ki se je oglasil že 21. avgusta, je v dolgoveznih in zavitih stavkih posredno opozoril na «nevarnosti», ki jih je skrival v sebi razvoj na češkoslovaškem ter se nato v končni razlagi dogodkov skril za Tassovo uradno sporočilo.

Šele dober teden dni zatem so se oglasili veliki listi. «Al Musauar», tednik z največjo naklado, je v reportaži «Pogovor s sovjetskim prijateljem», odlično zavrnil vse argumente, s katerimi je varšavska peterica opravičevala vdor v Češkoslovaško. «Al Musauar» ni uradno glasilo in torej tudi ne odraža uradnih stališč, najbrž pa se ne motimo dosti, če menimo, da njegovo stališče ob dogodkih na Češkoslovaškem odraža spontano reakcijo večine mislečih Egipčanov, ki jih je vsekakor moralo zbosti dejstvo, da se je Sovjetska zveza, ki je lani tako ostro obsodila Izrael, zdaj spravila nad Češkoslovaško z isto politiko sile.

Uradno stališče Kaira je kajpak drugačno. O tem lahko sklepamo iz članka, ki ga je 30. avgusta objavil Mohamed Hasanein Hejkal v poluradnem «Al Ahramu». Stališče, ki ga zagovarja Hejkal, je na moč podobno Castrovemu. Takole pravi kairski komentator v svojem tedenskem komentarju «Odkrito govoreč»: «Na osnovi načel ne bi odobraval vojaške intervencije petih držav članic varšavskega pakta na Češkoslovaškem, toda glede na okoliščine je ne bi obsodil.» Hejkal nato zatrjuje, da izraža «neko arabsko stališče» ne pa «arabsko stališče» in pripominja: «V načelu je vmešavanje neke države v zadeve druge države nesprejemljivo, zlasti še, če je to vmešavanje v obliki vojaške intervencije... V primeru Češkoslovaške izgovor, da je bil komunistični režim v tej deželi v nevarnosti, ne drži...» Toda: «Niti en sam Arabec ne more obsoditi intervencije v Češkoslovaški. Noben Arabec ne more pozabiti, da je bil eden od pomembnih sklepov konference v Bratislavi ta, da mora Češkoslovaška uresničevati politiko varšavskega pakta glede Izraela.»

Z drugimi besedami torej: Češkoslovaška je postala bolj popustljiva do Izraela, zato zasluži kazen, ki je sicer v «načelu nesprejemljiva» in ki zanjo tudi ni bilo takih razlogov, kot so jih navajale države, ki so vdrle v ČSSR.

Ne bi se spuščali v ocene preproščine Hejkalovega pogleda na svet, ki deli države v prijateljske in sovražne po merilih njihovega odnosa do Izraela, ker to trenutno ni bistveno. Bistveno je to, da Hejkalovo stališče, ki je zelo blizu uradnemu stališču, če že ni istovetno z njim, odseva silno zadrego egiptovskega vodstva, ki je nenadoma soočeno z dejstvom, da njegov največji zaveznik in najhujši sovražnik uporabljata enake metode za dosego svojih političnih ciljev.

Zadrga seveda s tem še ni končana. Skovati stališče, ki bo hkrati potešilo Sovjetsko zvezo in usmerilo gibanja domačega brastva je bila navsezadnje predvsem stvar besede ekvilibristike. Težji utegne biti položaj, ko bodo začele delovati posledice dogodkov na Češkoslovaškem na Srednjem vzhodu. Te posledice za arabski svet skoraj ne morejo biti ugodne. Dejstvo je, da je okupacija Češkoslovaške potisnila krizo na Srednjem vzhodu v ozadje. Nič presenetljivega tudi ne bi bilo, če bi v Moskvi spričo večje napetosti v Evropi izračunali, da jim kaže čimprej uravnovesiti stanje na Srednjem vzhodu. Posledica takega izračuna bi utegnila biti, da bi Sovjetska zveza prisilila arabske države v sklenitev zanje neugodnega miru z Izraelom. In ne nazadnje se bo bržkone v Izraelu okrepilo stališče «jastrebov», ki vsekakor računajo, da se bo Sovjetska zveza morala nekoliko dezangažirati na Srednjem vzhodu.

Za zdaj so vse to seveda le domneve in ni nujno, da se bodo dejansko uresničile. Vsekakor pa prihodnost skriva veliko neznank in zato ni čudno, da so Arabci zmedeni in poparjeni ter v strahu pričakujejo, kaj se bo zgodilo. S tega vidika je njihovo stališče ob dogodkih v ČSSR razumljivo, kar pa nikakor ne pomeni, da je samo po sebi umevno. Pač pa je samo po sebi umevno vprašanje, ali bo sovjetska pomoč tudi v prihodnje in na drugih področjih pogojevala arabsko politiko tako kot tokrat.

Pier Paolo Pasolini med tiskovno konferenco v parku hotela na Lidu, kjer je prisotnim obrazložil razloge za nasprotovanje sedanji formuli beneškega filmskega festivala

V ZDA VEDNO VEČJI ODPOR PAPEŽEVI ENCIKLIKI

Načrtovanje rojstev je vprašanje vesti

Cerkev bi morala predvsem misliti na vprašanja revščine, rasizma in miru

SAINT LUIS, 6. — Nasprotovanje Vatikana načrtovanju rojstev je sprožilo probleme, ki jih ni mogoče reševati s papeževimi dekreti, je včeraj izjavil predstavnik skupine ameriških duhovnikov, ki so se ob priliki kongresa zbrali v katoliški univerzi v Saint Louisu. Med drugimi je neki profesor katoliške univerze v Washingtonu izjavil: «S tem, da zavračamo in ne sprejemamo teh dekretov, smo pokazali lojalnost do cerkve». Duhovnik Henry Beck iz Lindhursta v New Jerseyju pa je izjavil, da po njegovem mnenju nista vprašanji samskega stanu duhovnikov in načrtovanje rojstev med najbolj perečimi cerkvenimi problemi. Papež, je dodal, nima pravih pogledov na resnične potrebe cerkve na svetu. Duhovnik Daniel McGuyre je v posegu na konferenci izjavil, da mora cerkev predvsem služiti ljudem. Zato mora najprej misliti na vprašanja, ki so nastala kot posledica revščine na svetu, rasizma in miru. Ne bo miru v cerkvenih krogih, dokler bodo ti ohranili dogmatično stališče do stvari in dokler ne bodo razumeli, da je tudi treba spoštovati ideje, ki z njimi ne soglašajo.

Upravitelji katoliške univerze v Washingtonu so opozorili 17 članov fakultet, ki so se izrekli proti enciklike Pavla VI. o načrtovanju rojstev, da jih bodo suspendirali, če bodo še vztrajali pri svojih sklepih. Washingtonska univerza je edini višji zavod ZDA, ki je pod pokroviteljstvom Vatikana. Opozorilo so objavili po 10-urnem sestanku upravnega sveta univerze, ki ga sestavljajo laiki in osebnosti katoliške duhovščine, med katerimi so štirje od šestih ameriških kardinalov. Upravni svet je tudi najavil preiskavo, ki bi morala ugotoviti, če je 17 članov fakultet s svojim odporom enciklike kršilo norme odgovornosti proti univerzi. Profesorji so se namreč pridružili protestu 60 teologov v ZDA. Ti so namreč objavili izjavo, v kateri trdijo, da je načrtovanje rojstev za zakonce vprašanje «osebne vesti».

Upravni svet univerze je tudi javil, da bo lahko 17 docentov, med katerimi je nekaj laikov, nadaljevalo s predavanji tudi med preiskavo v teku pod pogojem, da se izognejo javnim izjavam, ki bi bile v nasprotju z encikliko «Humanae vitae». Kardinali, ki so se udeležili seje upravnega sveta, so Patrick O'Boyle iz Washingtona, John Krol iz Filadelfije, Francis McIntrye iz Los Angelesa in Laurence Shehan iz Baltimore. Odsotna pa sta bila ostala dva ameriška kardinala, in sicer Richard Gushing iz Bostona in John Cody iz Chicaga.

Predsednik upravnega sveta Carroll Hochwalt, laik iz Saint Louisa, je izjavil, da je sejo sklical na zahtevo kardinala O'Boyla. Ta kardinal je namreč v celoti podpri encikliko «Humanae vitae» in se je odločno upri tistim, ki so izrazili nezadovoljstvo nad papeževim sklepom.

DR. WIESENTHAL JAVNO OBTOŽUJE

Vrsta bivših nacistov na vplivnih mestih NDR

Seznam z 39 imeni in podatki o njihovi preteklosti - Izdalo jih je njihovo izrazoslovje

DUNAJ, 6. Ljudje, ki danes odgovarjajo za propagando Vzhodne Nemčije so bili v Hitlerjevi Nemčiji na zelo odgovornih položajih. To je danes javil na tiskovni konferenci načelnik dunajskega centra za židovsko dokumentacijo inž. Simon Wiesenthal. Prisotnim je izročil seznam 39 oseb, ki so bile v nacističnem režimu na visokih položajih, in imajo danes kljub temu vsaj tak vpliv v tisku, radiu, televiziji in drugih propagandnih področjih Ulbrichtovega režima.

Ta seznam vsebuje imena članov nacistične stranke, pripadnikov SS, kondorske legije, firerjevih muskетirjev, zaupnikov gestapa, časnikarjev propagandnega odseka itd. Danes se ti ljudje ponašajo z odlikovanji Nemške demokratične republike in predstavljajo pravcate nacistične klike v uredništvih glasila komunistične partije «Neues Deutschland» in revije «Nemška zunanja politika». Wiesenthal je pojasnil, da te ljudi ni težko imeti v službi, ker so vajeni diktatorskega sistema in se jih da lažje voditi kot mlade časnikarje ali pa tiste, ki so zrasli na demokratičnih tleh.

Ti bivši nacisti, ki so našli v Vzhodni Nemčiji nov vir življenja, ne bi privlačevali pozornosti, če ne bi še vedno služili, čeprav pod komunističnim znakom, njihovim starim in sramotnim idejam. Prav njihovo izrazoslovje, ki so se ga poslužili posebno med sporom na Srednjem vzhodu, jih je izdal. Ves vzhodni blok je ostro napadal Izrael, vendar je bila razlika med ostalimi državami in Vzhodno Nemčijo prevelika. Izrazi, ki so jih uporabljali v Vzhodni Nemčiji, je pojasnil Wiesenthal, niso bili komunističnega izvora in so preveč spominjali na članke Volkischer Beobachterja, Stürmerja in Schwarze Korpsa. Ker je bilo izrazoslovje preveč očitno podobno nacističnemu, so se lotili primerjave, ki je dala izredne rezultate: če bi v šestih vzhodnonemških komentarjih zamenjali besedi «Izraelci» z «Židi» in «napredne sile» z «nacionalsocializmom,» bi človek imel občutek, da se je znašel pred člankom Goebbelsove propagande.

Prav zaradi tega se je Wiesenthal lotil raziskave o preteklosti načelnikov vzhodnonemške propagande in se mu je posrečilo sestaviti seznam 39 oseb. Ta seznam seveda ni popoln, ker ni vedno mogoče preiskati preteklosti vseh ljudi. Na primer, je dodal dr. Wiesenthal, smo odkrili bivšega vojaka oddelka «Smrtna glava», ki je sedaj poslanec v Nemški demokratični republiki. Neki poslanec je bil tudi med nacističnimi procesi ki so se zaključili s smrtnimi obsodbami, stranski sodnik, v centralnem komiteju vzhodnonemške komunistične partije pa je celo neka oseba, ki je delovala v koncentracijskem taborišču Sachsenhausena

Na Wiesenthalovem seznamu so med drugimi imena naslednjih ljudi: Hans Walter Aust, direktor vladne revije «Nemška zunanja politika», vpisan od 1. maja 1933 v nacistični stranki z izkaznico številka 2.657.972. Od februarja leta 1934 je bil honorarni sodelavec gestapa v Berlinu, od 2. februarja leta 1935 pa zaupnik gestapa s številko 000168 v vodstvu zveze nemških pisateljev z nalogo, da nadzoruje njihovo politično in ideološko stališče Bil je tudi sodelavec glasila SS «Schwarze Korps».

Kurth Blecha, trenutno načelnik tiskovnega urada predsedstva ministrskega sveta, od katerega je odvisna uradna tiskovna agencija ADN in celotna obveščevalna politika. V nacistično stranko je stopil 1. septembra leta 1941 z izkaznico št. 8.634.832.

Dr. Richard Arnold, direktor časnika «Nacionalni demokrat». V nacistični stranki je bil vpisan od 1. aprila leta 1933 (izkaznica številka 1.792.249). Od leta 1939 do 1945 je bil funkcionar ministrstva reicha za znanost, šolsko in ljudsko vzgojo, v njegovem «curriculum vitae» pa je bilo napisano, da je «bil odgovoren za disemitizacijo nemškega kulturnega življenja».

Johannes Caspar, urednik časnika «Mitteldeutschen Neusten Nachrichten». Vpisan v nacistično stranko z izkaznico št. 227.741 od 1. aprila leta 1930, in vnet branilec v nacističnem glasilu «Waldheimer Tagblatt» protižidovskih rasističnih zakonov, ki jih je imenoval «za ozdravljenje potreben kirurški postopek».

TRI DNI PRED ZAKLJUČKOM BENEŠKEGA FILMSKEGA FESTIVALA

Edino Pasolinijev «Teorem» vreden nagrade «Zlatega leva»

Včeraj trije filmi na sporedu - Protest časnikarjev zaradi «pomanjkanja vesti» njihove mednarode zveze

(Od našega posebnega dopisnika)

BENETKE, 6. — *Kar trije filmi danes na sporedu 29. filmskega festivala, vendar se lahko reče, da ne bi smel priti nobeden v poštev za dodelitev «Zlatega leva». Ta bi popolnoma upravičeno pripadal Pier Paolu Pasoliniju za njegovo delo «Teorem», ki so ga predavajali proti njegovi volji.*

Danes je največ odobravanja, kar dve minuti, žel Risijev film «Diario di una schizofrenica», ki ga je režiral po knjigi švicarske psihoanalistke Sechehaye. Manj sta zadovoljila ameriški «Face» (Obrazi), v katerem je režiser John Cassavetes prikazal pravcato galerijo obrazov in španski «Po potopu». Posebno ta film dokazuje, da vlada v Španiji zmeda in da režiserji, vedno seveda v težavah, še niso našli prave poti.

Nič posebnega torej, kot ni bilo, z izjemo Pasolinijevega filma, nič takega na sporedu beneškega festivala, ki bi bilo vredno daljšega opisa in še posebno pohvale in nagrade. Prav zaradi tega vlada precejšnje zanimanje za film Petra Brooka, ki ga bodo predvajali v nedeljo.

Danes je skupina časnikarjev, ki so prisotni na Lidu, objavila odprto pismo, v katerem obtožujejo mednarodno zvezo filmskih časnikarjev «popolnega pomanjkanja politične vesti». To pa zato, ker zveza ni dovolj učinkovito reagirala na zatiranje svobode na Češkoslovaškem in v Grčiji. Časnikarji so zato predlagali bojkot sovjetskega festivala v Taškentu in so povabili vse kolege, da se pri kritiki sovjetskih, poljskih, madžarskih, bolgarskih in vzhodnonemških filmov spomnijo bistvene plati dogodkov v ČSSR. Istočasno so časnikarji protestirali proti aretaciji grškega filmskega kritika in direktorja solunskega festivala Pavlosa Zannasa. Pismo so podpisali A. Scagnetti (Italija), F. Bucher (Švica), G. Bachmann (ZDA), A. Savioli (Italija), N. P. Sundgren (Švedska), U. Gregor (Z. Nemčija), H. Saaltink (Holandska), M. Grčar (Jugoslavija), L. Gamur (Švica), D. Robinson (Anglija) in B. Trolle (Danska).

G. R.

OB ŽELEZNIŠKI PROGI

Smrtna nesreča treh delavcev

SALERNO, 6. — Trije delavci so postali žrtev nesreče med urejevanjem drugega tira na železniški progi Nocera Inferiore — Salerno. Delavci so bili v nočni izmeni zaposleni pred predorom, ko je v njih treščil tovornjak s strojem za mešanje cementa in jih stisnil ob stroj za izkopavanje. Trije delavci so pravočasno odskočili na stran, tri je tovornnjak stisnil ob stroj in so umrli med prevozom v bolnišnico, trije pa so se rešili s poškodbami, ki jih bodo priklenile za 10 dni k bolniški postelji.

Proti šoferju tovornjaka, ki je z vzvratno vožnjo hotel priti na delovišče in je verjetno izgubil oblast nad vozilom, bodo uvedli sodni postopek zaradi večkratnega nenamernega umora.

Velika izguba sovjetskega gledališča

Smrt režiserja N. P. Akimova

MOSKVA, 6. — *Prejšnjo noč je v starosti 67 let umrl v Moskvi eden najbolj znanih sovjetskih gledaliških osebnosti, režiser leningrajske Drame Nikolaj Pavlovič Akimov.*

Akimov je bil od avgusta v Moskvi, kjer je gostovala njegova dramska skupina Od leta 1960 je Akimov tudi poučeval v leningrajski gledališki akademiji.

Če je človek dovolj odporen

Niti 100 cigaret ne povzroči raka

GENOVA, 6. — Človek lahko pokadi tudi 100 cigaret dnevno, če ni nagnjen k rakastim obolenjem. To je izjavil ravnatelj tokijskega zavoda za rakasta obolenja prof. Yoshida na sestanku z zdravniki genovskega zavoda Giannina Gaslini. Rak se pojavi le, če je osebe prišla v stik s kako snovjo, ki je zmanjšala njegovo odpornost. Zato je kadilec izpostavljen raku, če ima motnje na pljučih ali če je podvržen slabemu zraku in dolgim boleznim. V tem primeru tudi najmanjša količina snovi v cigaretnem dimu lahko najde primerna tla za rakasta obolenja. Japonski izvedenec je izjavil še, da danes ne poznajo še dovolj učinka virusa in je pripomnil, da bo moč v letu 2.000 zdraviti rak tako kot danes tbc.

VČERAJ MED SNEMANJEM NOTRANJIH SCEN V RIMU

Požar upepelil filmski studio

RIM, 6. — Silovit požar je danes v prvih popoldanskih urah izbruhnil v notranjosti filmskega centra De Paolis v Ul. Tiburtina. Plameni so zajeli stavbo št. 5, kjer so snemali film «Nedotakljivi», v katerem nastopa tudi bivša žena Petra Sellersa Britt Eklund. Med snemanjem scene eksplozije v igralnici so plameni švignili v zrak in v kratkem zajeli 250 m dolg in 70 m širok snemalni prostor. Kljub takojšnjemu posegu gasilcev, ki so bili zaradi nevarnosti scene že na kraju, se je požar razširil tudi na študij št. 4, kjer je snemal Alberto Sordi. Na srečo se je številnim gasilcem, ki so v nekaj minutah prišli iz raznih rimskih vojašnic, posrečilo preprečiti, da bi požar povzročil tudi na drugih stavbah škodo.

Zaradi požara je bilo v snemalnem prostoru precej panike. 250 ljudi, ki je sodelovalo v filmu, je začelo bežati na vse strani, medtem ko je režiserju Giulianu Montaldu postalo slabo, zaradi česar so ga morali odpeljati v kliniko.

Precej zmede je povzročila tudi vest, da je ostala v plamenih devetletna hčerka neke ženske, ki je nastopala v filmu. Na srečo so se kmalu vsi oddahnili, ker so dekletce našli v nekem skladišču.

FIRENCE, 6. — Avto rimske registracije opel kadet je danes silovito treščil pod predorom na avtocesti sonca v tovornjak s prikolico, ki se je moral zaradi nenadne okvare na prestavi ustaviti, pri čemer je imel prižgane vse luči. Avto se je zaril pod prikolico, zaradi česar so se morali gasilci poslužiti varilnih naprav, da so potegnili iz popolnoma zmečkanega vozila vse tri mrtve člane iste družine.

PESCARA, 6. — Med trčenjem austina in fiata 1100 sta se dve osebi ubili, štiri pa so bile ranjene.

zelo težko proizvajati večjo količino seruma. To snov so pridobivali iz teles indijskih prašičkov in južnoameriških zajcev. Za zdravljenje zelo majhnega števila bolnikov je bilo treba ubiti nič manj kot 100 tisoč indijskih prašičkov.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

ŽENSKAM POKOJNINO ŠELE S 60. LETOM?

Pričakujejo odgovor ustavnega sodišča

Danes bomo posvetili nekaj prostora problemu, ki je prišel do izraza prav v teh zadnjih mesecih in ki bo zanimal predvsem naše čitateljice, ki so v delovnem razmerju ali ki so prenehale z delovnim razmerjem in plačujejo prostovoljne dajatve, da bodo lahko z dopolnitvijo 55. leta prejemale odgovarjajočo pokojnino. To je problem o enakosti pokojnin za moške in za ženske. O tem problemu smo dobili tudi dve pismi naših čitateljic, ki sta nas zaprosili za pojasnila o tem problemu, in sicer:

Čitateljica I. Carniel iz Rojana nas sprašuje, kaj je resnice v govoricah, da bodo tudi ženske imele pravico do pokojnine z dopolnitvijo 60. leta in ne več s 55. letom, kot je bilo do sedaj v veljavi. Ker ji manjkata še samo dve leti do pokojnine, je zaskrbljena, ker bi morala tako nadaljevati z delom še celih 7 let preden bi prišla do pokojnine.

Čitateljica V. Starc pa bi rada vedela, zakaj se ženskam pri enakem številu socialnih dajatev zaračuna manjša pokojnina kot moškim.

Čeprav zgledata ti dve vprašanji različni, se vendar nanašata na eden in isti problem, ki je problem enakosti pokojninskega sistema za oba obstoječa spola. Res je, da danes zaračunajo ženskam manjšo pokojnino pri istem številu socialnih dajatev, kot moškim. Ni dvoma, da se v tem primeru dogaja ženskam krivica, o čemer se bo moralo prav te dni izreči ustavno sodišče. Verjetno je, da bo ustavno sodišče ugodno rešilo priziv v prid ženskega spola, toda to bo pomenilo, da bodo morale ženske postati enakopravne moškim tudi v vseh ostalih določbah, ki zadevajo pokojninski zakon. Ena glavnih teh določb, ki je tudi predvidena v novem pokojninskem sistemu in bo stopila v veljavo z letom 1970, je ravno povišanje starostne meje do pravice do pokojnine od 55. na 60. leto. Naša čitateljica pa je lahko brez skrbi, kajti, tudi če bo ta določba izšla leta 1970 bo začela veljati le postopoma ter se normalizirala v nekaj letih.

Kot vidimo iz zgornjih primerov je enakopravnost dvorezen nož, ki ima lahko poleg pozitivnih tudi za ženske negativne posledice. Medtem ko je verjetno precej žensk, ki bi raje ostale v službi do 60. leta, ker bodo lahko nato uživale večjo pokojnino, bo ta novi zakon oškodoval vse tiste ženske, ki so prenehale z delovnim razmerjem in plačujejo naprej prostovoljne dajatve, da bi si zagotovile minimalno pokojnino za starost.

Danes obstajata dve tezi, ena za, druga proti zvišanju starostne dobe do pravice do pokojnine od 55. do 60. leta.

Prva se nanaša na dejstvo, da ženske živijo dalj časa kot moški, saj doseže njih srednja starost 72 let, medtem ko doseže pri moških le 67 let. Torej, zakaj bi morale iti ženske prej v pokoj, če živijo dalj časa kot moški.

Druga pa se nanaša na neko odločbo Državnega sveta, ki pravi, da «kljub temu, da morajo biti ženske enakopravne moškim ter uživati iste pravice, jim pritiče zaradi fizioloških razlik in posebne družinske funkcije, ki jo ima žena v državi, pravica, da gredo v pokoj s 55. leti.

Na koncu naj dodamo še, da uživa ženska v sedanjem pokojninskem sistemu prav zaradi njene neenakopravnosti večje pravice kot moški in to ravno v pokojninah za preživele. Če umre žena ima mož pravico do pokojnine samo če je invalid, medtem ko če umre mož, ima žena vedno pravico do pokojnine, tudi če dela. Nevarno je torej, da načelo enakopravnosti oškoduje ženski spol na tem področju.

PO ČLANKU «EUROPEA»

Čez štiri leta odstop papeža?

MILAN, 6. — «Europeo» objavlja s podpisom «monsignor X» dolg članek, s katerim ponovno pogreva vest, da bo papež Pavel VI. čez štiri leta odstopil. Tednik pripominja, da je avtor članka duhovnik, ki zelo dobro pozna razmere v Vatikanu in je zelo «blizu sv. očetu». Po članku naj bi papež pred nedavno operacijo odredil, v primeru, da ne bi bil več sposoben voditi cerkev, «prenos oblasti» na kardinala, ki bi ga sveti kolegij izbral za najbolj primernega. Tedaj se je papež baje tudi obvezal, da bo s 75. letom odstopil ne glede na njegovo zdravstveno stanje.

VEST IZ TOVARNE BAYER

Odslej večje količine zdravila proti levkemiji

BONN, 6. Tovarna Bayer je objavila v nemsk. zdravniški reviji «Deutsches Ärztblatt» vest, da se ji je posrečilo najti sistem proizvodnje večjih količin zdravila proti levkemiji «asparaginasi». Novo zdravilo, ki ga proučujejo v zavodu «Paul - Erlich Gesellschaft» v Nemčiji in v ameriškem zavodu «Sloankettering», napada namreč le tvorbe, pri čemer ne škoduje zdravim celicam. Profesorja bochumske klinike za raziskovanje tvorb Gallmeier in Schmidt sta izjavila, da raziskave dovoljujejo «previden optimizem» glede zdravljenja levkemije in sta pripomnila, da to zdravilo ne bo uspešno proti vsem vrstam raka.

Ugodne posledice zdravljenja z «enzimo asparaginasi» so bile znane že od leta 1953, vendar je bilo

Informacije turistične zveze Slovenije

GORIŠKA

V Novi Gorici bo od 8. do 16. septembra vse zasedeno. V Ajdovščini bo zaseden hotel Planika od 14. do 16. septembra. Dovolj prostora je v Tolminu in Mostu na Soči. Hotel Poldanovec na Lokvah bo zaseden od 14. do 16. septembra. V Bovcu je zaseden Alp hotel; v drugih hotelih in v zasebnih sobah je še prostor.

PRIREDITVE: V Novi Gorici bo od 9. do 13. septembra zbor slovenskih zgodovinarjev. Ob 25. obletnici vstaje primorskega ljudstva bo 15. septembra v Novi Gorici veliko slavje.

GORENJSKA

V Bohinju je dovolj prostora v vseh hotelih in v zasebnih sobah. Cene v zasebnih sobah so nekoliko znižane. Dovolj prostora je v vseh hotelih in pri zasebnikih na Bledu. Temperatura vode v Blejskem jezeru je 20 stop. C. Na Jesenicah in v okolici je povsod še dovolj prostora. V Tržiču, Podljubelju in na Ljubelju je dovolj prostora. Prostor je tudi v planinskih domovih na Zelenici, Kofcah. Pod Storžičem in na Dobrči. Žičnica na Zelenici redno obratuje vsak dan od 9. do 17. ure. V Kranju je prostor v obeh hotelih in v zasebnih sobah. Prostor je v Domu na Joštu, v hotelu na Šmarjetni gori in v hotelu na Brniku. Dovolj prostora je tudi v Preddvoru in na Jezerskem. Zimsko kopališče v Kranju je odprto; temperatura vode je 28 stop. C. v Škofji Loki je prostor v hotelu Krona in v zasebnih sobah. Dovolj prostora je v Planinskem domu na Lubniku in v Loški koči na Starem vrhu. V Poljanski in Selški dolini je povsod dovolj prostora. Prostor je tudi v Litostrojskem domu na Soriški planini.

PRIREDITVE: Jeseniška in radovljiška občina bosta podelili v nedeljo 8. septembra ob 10. uri Pod Skalco v Bohinju domicil bohinjsko - jeseniškemu odredu. Po slovesnosti bo prosta zabava. Na Bledu bosta nastopila 11. septembra v Festivalni dvorani folklorna skupina Gorje in Komorni zbor iz Krope

LJUBLJANA Z OKOLICO

V Ljubljani je še nekaj prostora v hotelih Lev, Slon, Turist, Union in Bellevue. Hotel Ljubljana transport je zaseden, hotel Ilirija pa bo zaseden 10. septembra. Dovolj prostora je v zasebnih turističnih sobah, v hotelu student in v Domu visoke šole za politične vede. Študentsko naselje bo zasedeno 8 septembra, Zvezni center za gradbene inštruktorje pa bo zaseden 8., 9. in 10. septembra. Dovolj prostora je v hotelu Medno, v gostilni Cirman, v Domu na Kureščku in v letoviških hišicah na Krimu v Domžalah, Kamniku, Kamniški Bistrici in na Veliki planini je povsod še prostor. Prostor je pri zasebnikih v Grosupljem. V Litiji in okolici je povsod še dovolj prostora. Na Vrhniki je nekaj prostora še v hotelu Mantova, medtem ko je v zasebnih turističnih sobah še dovolj prostora. Dovolj prostora je tudi v Logatcu, v Rovtah, Cerknici in Rakovem Škocjanu.

PRIREDITVE: V Slovenskem etnografskem muzeju je odprta razstava «Preprogarstvo v Srbiji»; v Mestni galeriji razstavljajo svoja dela Šubic, Jarma in Sedej. V Logatcu bodo 8. septembra odprli 20-metrsko umetno skakalnico.

Pogled na slikoviti predel Soške doline

DOLENJSKA

V Novem mestu, Krškem, Metliki in Črnomlju je povsod dovolj prostora. Prostor je tudi v Gradu Mokrice, medtem ko je hotel Grad Otočec zaseden. Nekaj prostora je v Motelu na Otočcu. V Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah je še prostor, Čateške Toplice pa so zasedene; v Čateških Toplicah je nekaj prostora samo še pri zasebniki V planinskih domovih na Lisci, Bohorju, Frati, Mirni gori, Miklavžu in Gospodični na Gorjancih je še nekaj prostora.

PRIREDITVE: V Čateških Toplicah bodo imeli danes ob 19. uri «Čateško noč»; med drugimi bodo nastopili Marjana Deržaj, Ivo Robić in Ivica Šerfezi.

IZLET TEDNA:

Turistična zveza Slovenije priporoča izlet iz Škofje Loke na Soriško planino. Od Škofje Loke do Soriške planine je 35 km. Cesta pelje po ozki soteski Selške doline in sicer do Selc. Selce so primerna izhodiščna točka za izlete v Dražgoše, Podlonk, Mohor in Stari vrh. Od Selc nadaljujemo pot v železnike, kjer imajo zelo znan plavž in manjši lokalni muzej. V železnikih izdelujejo tudi čipke. Na izlet v Dražgoše in na Jelovico se lahko podamo z motornim vozilom ali peš. Iz Železnikov pelje cesta proti Podroštu, tu se odcepi ena proti Petrovemu brdu, druga pa v Sorico. Sorica je rojstni kraj slikarja Ivana Groharja. Pozimi so na Sorici zelo lepa smučišča. Od Sorice dalje pridemo po cesti na Soriško planino, kjer se lahko ustavimo v Litostrojski koči. V koči imajo na razpolago hrano, prenočišče in tudi celodnevni penzion. Pozimi so tu zelo lepi smučarski tereni. Kraj je privlačen v vseh letnih časih, predvsem pa poleti in jeseni. Od Litostrojske koče so možni izleti na Rakitovec, Črno prst, Možica, Poreden in še dalje do Bohinja. Cesta je asfaltirana, ponekod pa je še vedno makadamska.

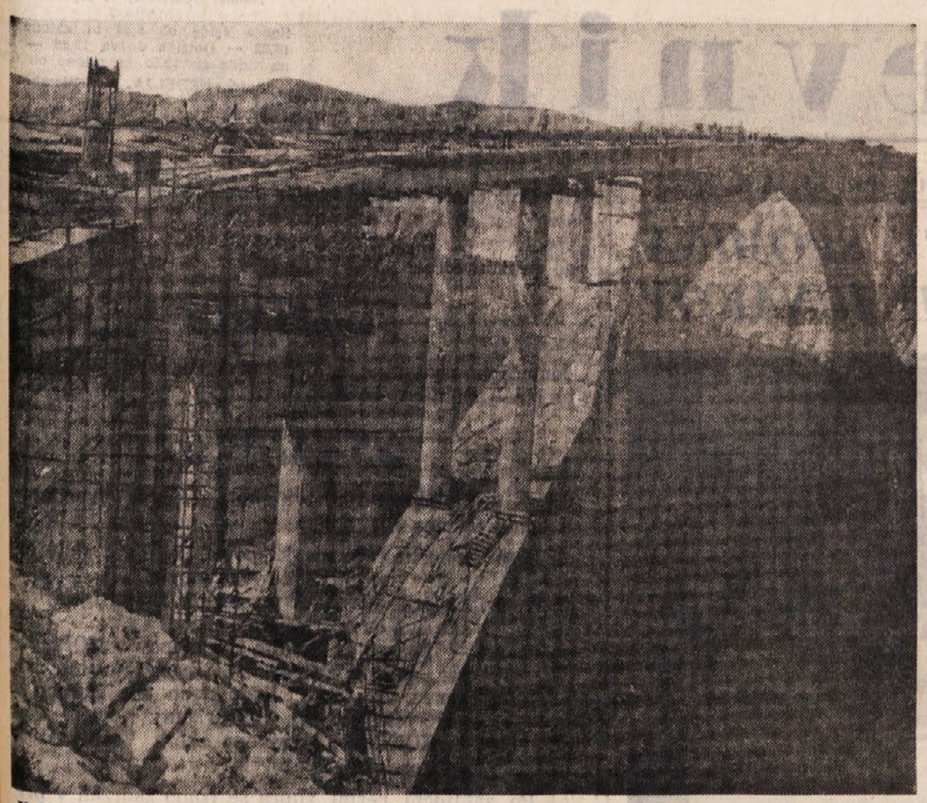

Veliki most, ki povezuje otok Pag s celino, se že pne nad morjem. Ko bodo do konca oktobra dokončana še preostala dela, bo lepi otok dostopen vsem, tudi množicam motoriziranih turistov, ki so doslej vozili mimo. Most je dolg 302 m, osrednji lok meri 200 m, cestišče pa je 38 m nad morsko gladino. Od začetka gradnje še ni dve leti in most bo v kratkem že nared

DELA NA VELIKEM MOSTU ZAKLJUČUJEJO

Že oktobra Pag ne bo več otok

To je že tretja tovrstna velika gradnja v Dalmaciji

Vzdolž jadranske magistrale sta bila doslej dva zelo velika mostna objekta. Na prvega naletimo, ko vozimo proti jugu, v Masleničkem ždrilu, kjer se magistrala usmeri proti zahodu, proti Zadru. Drugi prav tako velik most pa imamo v bližini Šibenika. Tema dvema velikima objektoma se bo v kratkem pridružil nov prav tako pememben objekt, ki pa ni več na magistrali, pač pa povezuje magistralo in celino z velikim otokom Pagom. Kakor je znano, je otok Pag velik, v glavnem pa zelo dolg, saj spremlja obalo vse od Jablanca, ob koncu otoka Raba, pa vse do Barić Drage in Sedlje.

Otok Pag bi se bil doslej veliko bolj razvil, posebno kot turistično področje, če bi bil imel boljšo povezavo s celino. Toda trajekti za avtomobile in manjše ladje za potniški in tovorni promet pri vsej dobri volji niso mogli zadovoljiti potreb. Mnogi motorizirani turisti, ki bi bili sicer radi prišli na Pag, so pač vozili mimo njega proti jugu ali severu, ne da bi se na njem ustavili.

S prihodnjim letom se bodo razmere povsem spremenile. Otok Pag ne bo več otok, ker ga bo most povezal s celino.

Pag pa ne bo povezan s kopnim šele prihodnje leto, pač pa že letos, po vsej verjetnosti že v oktobru, toda za letošnjo turistično sezono je to že prepozno.

Dela na mostu, ki bo povezal Pag s celino se bližajo koncu.

Ko se je pred dvema letoma začelo govoriti o povezavi otoka Paga s celino, smo obširneje govorili o tem načrtu in hkrati rekli, da gre za zelo veliko delo, ki ga ne bo lahko izpeljati. Tedaj nismo niti računali, da se bodo te gradnje tako naglo lotili in jo tako hitro tudi izpeljali. Dejansko pa so se del lotili pred 22 meseci in danes se dela bližajo koncu. Načrte za most je izdelal beograjski inž. Ilija Stijevinović, gradnjo pa je prevzelo beograjsko podjetje «Mostogradnja», ki se je že takorekoč specializiralo za gradnjo velikih mostov. Isto podjetje je namreč gradilo tudi most pri Šibeniku, za katerega je napravil načrte isti beograjski inženir.

Da ne gre za majhno stvar, nam bodo povedale naslednje številke. Novi most je dolg 302 metra, razpon centralnega loka meri 200 metrov, višina cestišča pa meri 38 metrov nad morsko gladino. Most je širok 8 metrov in pol, od česar odpade 7 metrov na cestišče, preostali poldrugi meter pa na pešpoti ob straneh.

Prej smo rekli, da gradi most beograjsko podjetje «Mostogradnja», katerega kolektiv se je že izvežbal za gradnjo tako velikih mostnih objektov. Čeprav 22 mesecev ni veliko za uresničenje tolikšnega načrta, v kolektivu pravijo, da bi bili most dokončali pred določenim rokom, če bi ne prišlo vmes do nepredvidenih ovir. Pravzaprav je težko govoriti, da bi v tem delu Dalmacije ne bili smeli ali mogli pričakovati glavne ovire, ki je zavrla njihove načrte — burjo, toda statistični podatki pravijo, da je bilo v lanski zimi toliko burje, kot je v teh krajih niso imeli v zadnjih 50 letih. In prav ta burja je preprečila, da dela niso bila dokončana v rokih, kot so si jih bili določili v podjetju samem. Veliko dni lanske zime so morali delavci preživeti v svojih začasnih stanovanjih v Posedarju, kakih 20 kilometrov od gradbišča. Kako močna je bila včasih burja, pove tudi dejstvo, da je porušila tudi žerjav, s katerim so dostavljali gradbeni material na gradbišče, na most. Burja je povzročila tudi več desetin milijonov materialne škode, ki se je pridružila škodi, ki jo je utrpelo podjetje zaradi tega, ker delavci niso mogli delati, ker bi se bili s tem izpostavljali nevarnosti.

Na gradbišču, kjer je sedaj zaposlenih še okoli 120 delavcev, je treba še postaviti nekaj armature, betonirati nekaj delov mostu, nato urediti robnike, postaviti ograjo in asfaltirati cestišče. Kakor vidimo, je dela še precej, vendar glavni inženir gradbišča Ljubiša Gojković trdi, da bo most že prihodnji mesec, torej v oktobru dokončan.

Sicer smo že povedali, da gre za veliko gradnjo. To trditev bomo podkrepili še z naslednjimi podatki: za mogočni hkrati elegantni betonski objekt, ki povezuje otog Pag s celino, so porabili 4000 kubičnih metrov betona, 390 ton betonskega železa in 34 ton specialnega jekla.

V Podravini na Hrvatskem se je razpasla že nekakšna bolezen, da hoče vsak večji kraj imeti svojo samostojno radijsko postajo. Kakor razbiramo iz nekega zagrebškega dnevnika, imajo svoje samostojne radijske postaje tudi v majhnih krajih, kot so Djurdjevac, Virje, Novigrad, Hlebine, Koprivnica, Pitomača, Ždala, Gola, Djelekovac, Rasinja in drugi kraji, ki jih najdeš le na boljšem zemljevidu, malone specialki.

ZELO KULTUREN, BOGAT, HKRATI PA SKROMEN ČLOVEK

Voevod III. «kralj vseh Ciganov» hoče ustanoviti cigansko državo

Na vsem svetu je okoli 14 milijonov Ciganov, od katerih pa le 20 odst. živi nomadsko življenje - Njihova država naj bi bila Somalija

Izraelci, ki so skoraj dva tisoč let «tavali» po svetu brez domovine, so si tik pred zadnjo vojno začeli ustanavljati novo domovino na ruševinah stare. Sicer je Judov, razkropljenih po svetu, več kot jih živi sedaj v Izraelu, vendar je nova judovska država letos junija slavila 20-letnico obstoja in naglega napredka. Pa niso le Judje narod, ki so ga razmere pognale po svetu. Še bolj razkropljeni so Cigani, ki ne živijo le na raznih področjih sveta, pač pa jih je veliko, ki živijo še nomadsko življenje. In vendar si tudi Cigani želijo imeti svojo domovino. Tako vsaj trdi sedanji «kralj vseh Ciganov» Voevod III., ki je uredniku nemškega lista «Bunte Illustrierte» dal nekaj izjav. Omenjeni list je o tem pisal takole:

Kraljeve temne oči naglo krožijo po zemljevidu. «Tu bomo ustanovili demokratično kraljevino Romanistan.» Voevod III. gre s prstom po črti, ki začrtuje meje vzhodnoafriške republike Somalije. Poglavar 14 milijonov Ciganov sanjavo zre skozi okno. «Svojega smotra ne bomo dosegli od danes do jutri. Toda jaz bom še doživel svečani vstop v Romanistan.»

Že danes predstavljajo Cigani 35 odst. prebivalstva Somalije. Njihovi geologi raziskujejo tla in kralj Voevod III. obljublja: «Romanistan bo dežela brez zaporov. Vsak zapor bo spremenjen v šolo.»

Trenutno ima ta mož srednje rasti, temnih kodrastih las in z majhnimi brki, povsem drugačne načrte: «Želimo biti v Združenih narodih v New Yorku prisotni kot narod.» Kralj je energično udaril po pisalni mizi: «Te pravice nam ne more nihče kratiti.»

Voevod III. sprejema svoje sklepe v skromnem okolju brez vsakršnega razkošja in blišča. Njegova «rezidenca» je v četrtem nadstropju stare dvoriščne hiše v pariškem predmestju. Njegova delovna soba meri 12 kvadratnih metrov in je zelo skromno opremljena. Na stenah visijo umetniške slike, dela samega kralja. Pred njim ležijo na mizi časopisi in neki akti. Za njegovim hrbtom pa visi na dveh žebljih na zidu umetniško izdelana srebrna verižica. Voevod III. sledi našemu pogledu. «Verižica predstavlja znak mojega dostojanstva. Izdelana je bila 322 let pred našim štetjem.»

Kralj ima tudi žezlo in meč s srebrnim ročajem in lesenim tulcem. Poglavar Ciganov poljublja leseni tulec in z ljubeznijo otipava rezilo.

Pod zastavo zelene in svetlosinje barve, ki predstavljata vesolje in svobodo, bi Voevod III. hotel privesti Cigane v boljšo bodočnost. Zaradi tega se je pet ciganskih kneževin s skupno 14 milijoni ljudi, ki živijo v 45 državah, združilo v svetovno skupnost. Predsednik te skupnosti je Voevod III. V marcu letos je Voevod III. sestavil svojo prvo vlado s sedežem v Parizu in Ženevi. Voevod ima devet ministrov-svetovalcev. Med njimi je tudi obrambni minister. Sedaj se obrambni minister omejuje le na to, da od zahodnonemške vlade izterjuje vojno odškodnino.

Od leta 1960 imajo Cigani v ZN svojega opazovalca. Sedaj si želijo, da bi kot redni član stopili v to svetovno organizacijo. Kralj Ciganov pojasnjuje: «Za mnoge naše namene je nujno potrebno, da imamo pravni status. Ni nam lahko.»

O sebi Voevod ne govori rad. Pravi: «Sem človek brez let, sem svetloba in tema. Dvakrat sem obšel ves svet. Niti sam ne vem, kako.»

Njegovi pripadniki so bolj konkretni: «Kralj je prišel na svet lačnega 1923. leta na koruznem polju nekje v Ukrajini. Neki dobri ljudje so ga posvojili in mu omogočili solidno izobrazbo. Od leta 1949 živi v Parizu. Na Sorboni je študiral politične vede. Do pred devetimi leti se je še imenoval Jonel Rotari.»

Voevod III. je pod svojim državljanskim imenom objavil že 14 knjig. Svoje slike pa podpisuje z imenom Voevod III. Doslej jih je napravil že več tisoč. Njegove slike so cenjene in gredo dobro v promet. O njegovi razstavi v neki znani pariški galeriji so se kritiki lani zelo pohvalno izrazili. Kralj Voevod III. pravi: «Slikam, ko dobim navdih, pa naj bo kjerkoli.»

Način življenja ciganskega kralja je zelo enostaven. Obveščeni krogi v Parizu trdijo, da je zelo bogat. Toda tega Voevod III. ne kaže. Ko smo ga vprašali o tem, je skomignil z rameni in rekel: «Materialno bogastvo me ne zanima. Moje življenje je posvečeno edinole filozofiji Ciganov.»

Uradno priznava: «Še 80 odst. Ciganov je nepismenih. To se mora spremeniti. Duhovna in socialna raven mojega ljudstva se mora popraviti. V Franciji, kjer živi 800 tisoč Ciganov, je bil že storjen kak korak. Od pred 18 meseci obstaja zakon, da morajo ciganski otroci obvezno obiskovati šolo. Naša nadarjena mladina odhaja na univerzo. Večina jih študira v Ženevi in Londonu, predvsem organsko kemijo.»

Voevod III. nam ponosno predstavlja svojega 11-letnega sina Sašo, za katerega pravi: «Nekega dne bo moj naslednik, seveda, če se bo izkazal dostojnega.»

Kralj Ciganov bi hotel razčistiti splošno razširjene predstave o Ciganih. «Cigani niso več nomadi. Samo 20 odst. jih še tava po svetu....» «Cigani nočejo biti 'črne ovce'. Mi nismo za nasilje. Spoštujemo zakone dežel, v katerih živimo. Toda če mi da nekdo klofuto, mu jih bom vrnil deset.»

Voevod III. ne taji, da ni med Cigani tudi takšnih, ki niso dostojni biti Cigani. Po njegovem «ni vsak Cigan dejansko pravi Cigan».

Na vprašanje, če ima oblast nad svojimi pripadniki, je Voevod III. zamišljeno potrdil: «Vsi Cigani so moji bratje. Če bi hotel, bi v 24 urah več milijonov Ciganov krenilo na pot proti Romanistanu. Toda čas za to še ni prišel.»

Tako je zapisal nemški list «Bunte Illustrierte». Ni pa nam znano, kaj o tem mislijo vsi Cigani in kaj o «Romanistanu» Voevoda III. misli somalska vlada.

NAFTA ALI «ČRNO ZLATO» LAHKO VELIKO POMENI

Arabska državica Abu Dhabi se zelo naglo modernizira

Ko so pod puščavskim peskom našli petrolej in dobili novega vladarja, se je tudi siromakom odprl nov svet

Puščavski predeli severne Afrike in dela zahodne azijske celine vse od Sueškega prekopa pa vse tja do Perzijskega zaliva in Arabskega morja so vse do pred nekaj desetletji spadali med najbolj siromašne predele sveta. Dejansko so ti predeli še vedno skrajno siromašni, le na področjih, kjer so odkrili petrolejska ležišča, se je naglo dvignilo nacionalno bogastvo, ki bi bilo še neprimerno večje, če bi petrolejske družbe, ki so po navadi tuje, ne odnesle pretežnega dela bogastva, ki ga izčrpavajo iz podzemeljskih «morij» nafte, ki ji pravijo tudi «črno zlato». O tem bi mogli navesti veliko primerov in takrat bi ugotovili, da je «črno zlato» v glavnem služilo le posameznim mogotcem, bolj malo pa prebivalstvu teh predelov. So pa tudi kraji, celo majhne deželice, kjer so imeli srečo, da jim vlada kak kolikor toliko naprednejši človek, ki žrtvuje del novega bogastva za dvig življenjske ravni vsega prebivalstva. Tak primer je primer kneževine Abu Dhabi. Abu Dhabi je deželica s 60.000 kv.km površine in 30.000 prebivalci. Na tem področju, ki je dejansko puščava, je do pred nekaj leti vladalo veliko siromaštvo.

Leta 1962 pa so raziskovalci odkrili v tem majhnem angleškem protektoratu, ki je danes član federacije arabskih držav — nafto, torej «črno zlato». Zaloge nafte so v podzemlju te kneževine velikanske, pravijo celo neizčrpne. Črpanje nafte je tako naglo naraščalo, da so lani načrpali tu že 12 milijonov ton nafte in deželica Abu Dhabi je na račun tega bogastva preskočila» več stoletij, tako reč iz srednjega veka v 20. stoletje. Poprečen letni dohodek te kneževine znaša že 200 milijonov dolarjev.

Skozi stoletja je ta «šejkat» dremal na puščavskem pesku. Njegovi vladarji, šejki, so živeli v svojem relativnem bogastvu, ne ganjeno se za siromaštvo svojih državljanov. Pravzaprav, tudi če bi kaj več skrbeli, bi veliko ne zaleglo, ko pa je področje dejansko le ena sama puščava.

Predzadnji poglavar deželice je bil še mož «starega kova». Njega je kot pravijo v Abu Dhabiju, zanimalo le kamelje mleko, za kamelje je bil pravi strokovnjak. V deželi, ki je bila še «matična domovina» te kneževine, pa se tudi niso zanimali za razmere v deželi. Vedno se ni spremenilo niti tedaj, ko je geologom in naftnim strokovnjakom uspelo odkriti nafto in so že začeli s črpanjem «črnega zlata». Ko so namreč petrolejske družbe začele odvažati nafto, je začelo v Abu Dhabi dotekati veliko denarja, tedanji šejk Šagbi pa je bil le skop in skrajno nazadnjaški človek, ki je vse to bogastvo kopičil, dobesedno skrival, življenje v deželi pa je ostalo takšno, kakršno je bilo prej. To je trajalo dolgo, dokler niso oblastveni funkcionarji končno odkrili, kaj Šagbi počne z denarjem: enostavno ga je skrival v svoji spalnici in to pod posteljo.

Ko se je to zvedelo, so se okoli njega začeli motati razni predstavniki zahodnih družb in tudi vlad. Toda Šagbi je ostal trden na svojem stališču in to kljub temu, da se je dežela vendarle začela kolikor toliko modernizirati, seveda na račun tujih družb in podjetij, ki so iz lastnih potreb in v lastnem interesu začela graditi ceste in razne črpalne postaje. Kmalu po odkritju nafte je starokopitni vladar nakopičil že 50 milijonov dolarjev, ki pa jih ni hotel za nobeno ceno dati v promet. Teda, pa se je vmešal v zadevo sam London in preko članov same njegove družine izvedel državni udar, ki je privedel na prestol njegovega brata — Zaida.

Novi šejk Zaid Bin Sultan Mahajan pa je človek drugačnih pogledov. Star je 48 let in od starih navad je ohranil le navado harema, vsen drugih navad pa se je otresel. Zato o njem tudi pravijo, da je «človek bodočnosti». Brž ko je prevzel položaj, ki ga je imel prej njegov brat, se je lotil prave pravcate «revolucije».

Razpolaga sicer z bogatim, razkošnim dvorcem in kar štirimi haremi, živi pa v skromnejšem stanovanju in veliko dela. Takoj v začetku je sklenil, da bo vse dohodke, ki pritekajo v deželo od nafte, porabil za modernizacijo dežele in za dvig življenjske ravni svojih 30 tisoč državljanov. Samo v letošnjem letu ima v načrtu gradenj v vrednosti 70 milijonov dolarjev. Poklical je na pomoč izvedence, seveda tuje strokovnjake, ker domačih nima. In ti mu delajo načrte za novo prestolnico. Glavni urbanist za novo prestolnico je neki japonski strokovnjak. Za dobavo vode je poklical na pomoč dve francoski družbi: neki iranski strokovnjak pa mu bo uredil javno upravo. Arabski svet, kot je znano, je svet brez vode. V njegovi kneževini prav tako ni vode. Kamorkoli prodre vrtalna naprava, privre na površje nafta, vode pa od nikoder. Zato je novi vladar poklical na pomoč škote, ki mu postavljajo naprave za razsoljevanje morske vode v pitno vodo.

Zaid gre v svojih zamislih daleč. Njegovi načrti predvidevajo tolikšen razvoj dežele, da se bo življenjska raven prebivalstva, ki je do pred nedavnim živelo v bedi, močno dvignila. Sedaj namerava zgraditi 2500 modernih stanovanjskih hiš, ki bodo opremljene z vsem, kar nudi moderna tehnika. V tem gre celo v pretiravanje, kajti v deželi, kjer je doslej vladala in še vedno vlada žeja, bodo stanovanja imela kar tri vrste vode: normalno, ledeno mrzlo in toplo vodo. Kljub temu razkošju, stanovalcem novih hiš ne bo treba plačevati stanarine.

Čeprav izhaja vladar iz tako mračne preteklosti, kaže, da se hoče povsem otresti tujega vpliva, seveda kolikor bo mogel, ker je pač odvisen od tujih petrolejskih družb, od tujega kapitala. Da bi se kolikor toliko osamosvojil, je sklenil ustanoviti domačo banko, v kateri pa more tuji kapital sodelovati le s 15 odst., ves ostali kapital pa mora biti domač.

Pa še ena značilnost, ki nam posredno pove, kako hoče biti kar se da neodvisen od tujine. Zaid je izdal zakon, po katerem se mora zaposliti le domača delovna sila in le ob pomanjkanju te se sme namestiti tuja sila. Ker pa je znano, da petrolejska industrija potrebuje tehnično usposobljene ljudi, ki jih doma ni veliko, je odločil, da se mora domače prebivalstvo tehnično usposabljati in, kar zadeva mlajšo generacijo, šolati, tako da ne bo mogel predstavnik tuje družbe najti izgovora v pomanjkanju domače strokovne delovne sile za namestitev tuje delovne sile. Skratka kneževina, ki je imela srečo, da so v njenih globinah našli petrolej, je imela tudi to srečo, da ji je prišel na čelo človek, ki gleda v bodočnost.

SKRB ZA VARNOST PREDSEDNIKA ZDA

Pol milijona dolarjev za predsednikov avto

Sedanji «Lincoln» je isti, s katerim se je vozil Kennedy, le da so ga po Dallasu nekoliko «preuredili»

Pred leti, v dobi ko je ves svet govoril o smrti predsednika Johna Kennedyja, smo mogli veliko brati o tem, kakšno zaščito uživa ameriški predsednik. Tedaj se je tudi veliko govorilo, koliko ta zaščita velja. Govor je bil o dveh posebnih letalih, ki so na razpolago predsedniku te velike države in tudi o osebnem avtomobilu predsednika ZDA. Ugotovilo se je na primer, da se je umorjeni predsednik vozil v avtomobilu, ki ni bil dovolj varen, pa čeprav bi v primeru umora predsednika Kennedyja to ne bilo prišlo v poštev, saj je bil ustreljen v odprtem avtomobilu.

Kakor smo po umoru v Dallasu ugotovili, se je varstvo ameriškega predsednika močno okrepilo in Johnson tako rekoč ne napravi niti koraka brez izrednih varnostnih ukrepov. Po umoru Martina Luthra Kinga in Roberta Kennedyja pa so varnostne ukrepe ponovno zaostrili in te dni smo mogli brati kratko agencijsko vest, da dokončujejo poseben avtomobil za predsednika Johnsona. Seveda bo Johnson uporabljal to vozilo le do 10. januarja prihodnjega leta, kajti v novembru bodo volitve, na katerih Johnson ne kandidira, svoje mesto v Beli hiši pa bo Johnson, kot narekujejo zakoni, odstopil novoizvoljenemu predsedniku 10. januarja prihodnjega leta.

In kakšno bo to vozilo, ki bo na voljo Johnsonu do 10. januarja, nato pa se bo v njem vozil ali Nixon ali Humphrey?

Predvsem bomo povedali, da bo to vozilo stalo pol milijona dolarjev, to se pravi 310 milijonov lir v naši valuti. Ljudje, ki so se ukvarjali z načrtovanjem in izdelovanjem vozila, so seveda posvetili posebno pozornost varnosti človeka, kateremu je vozilo namenjeno. V vozilo so vgrajena stekla, ki morejo vzdržati tudi krogle srednjega kalibra in tudi tako imenovane «molotovke» to se pravi steklenice, napolnjene z gorivom, ki ob eksploziji povzročijo tudi požar. Vozilo je tudi v kovinskem delu karoserije oklepno, kot velja za stekleni del. Seveda je zato vozilo tudi primerno težko in pravijo, da bo tehtalo dve toni. Dejansko gre za povečano vozilo vrste «Lincoln», tako da je za meter dolžje od tipa «Lincoln Continental», ki ga ima Johnson sedaj na razpolago. Da bi bila varnost čim večja, so tudi pnevmatike zaščitene s kovinskim «pasom» in če bi tudi v tem primeru odpovedale, bi vozilo še vedno, pa čeprav s praznimi gumami, moglo voziti z brzino 80 kilometrov na uro. Kar se tiče normalne brzine, se ta drži v tajnosti, kot držijo v tajnosti tudi samo kubaturo, ki je pač z brzino povezana.

Morda bodo pozneje, ko bo služilo novemu predsedniku, vozilo nekoliko spremenili. Za sedaj so ga «priredili» po navadah Johnsona, za katerega je znano, da rad telefonira. Zaradi tega so v novo vozilo vgradili dva telefona: tajni in telefon za normalno mrežo. Poleg tega je znano, da Johnson gleda hkrati tudi več televizijskih programov. Zaradi tega bodo v njegovem novem vozilu kar trije TV sprejemniki.

Kot smo povedali, je bilo Kennedyjevo vozilo bolj slabo pripravno za primer atentata. V istem vozilu se vozi še vedno Johnson, le da so to vozilo po Dallasu nekoliko preuredili in ga bolje zavarovali. Preureditev Kennedyjevega «Lincolna» je stala 300 tisoč dolarjev.

Vsak četrti Američan obiskuje šolo

WASHINGTON, 6. — Iz poročila, ki ga je ameriški tajnik za zdravstvo, šolstvo in socialno skrbstvo Wilbur Cohen predložil predsedniku Johnsonu, izhaja, da se je letos vpisalo na vse ameriške šole, začenši z osnovnimi pa do srednjih in višjih šol, za 2,1 odstotka več ucencev in študentov kot v lanskem šolskem letu. Letos bo torej obiskovalo vse ameriške šole 57,6 milijonov šolarjev, dijakov in visokosolcev, kar je praktično nekaj več kot ena četrtina vsega prebivalstva.

Na razpolago vsej šolajoči se mladini bo 2 milijona 700 tisoč učnih moči, kar je za 120 tisoč več kot lansko leto. Stroški za kritje potreb šolstva bodo za 3,9 milijarde višji kot lansko leto in bodo znašali skupno 58 milijard dolarjev. Od tega pa bo zvezna ameriška vlada dala 12 milijard dolarjev, ostalo pa bodo krile uprave posameznih zveznih držav ali zasebniki oziroma ustanove za privatne šole.

V novem šolskem letu se opaža krepko naraščanje števila visokošolcev. V prvi letnik ameriških visokih šol se je letos vpisalo 626 tisoč študentov, kar je za 225 tisoč več kot se jih je vpisalo v prvi letnik leta 1965.

STOLPEC INA

«ZAVOJČEK CIGARET» DA BI SI ZAGOTOVILI ...ZAVAROVALNI «MOST»

V življenju vsakega človeka in njegove družine obstajajo določena obdobja, v katerih je bolj potrebno, da si nas ščitilo zavarovanje.

Ta obdobja v glavnem sovpadajo z začetkom delovnega razmerja, ko socialno zavarovanje še nezadostno pokriva morebitne potrebe; kadar prevzamemo večje finančne obveznosti; kadar so otroci še majhni in mnogočesa potrebni...

Vam, ki ste v takih okoliščinah, predocujemo: čez nekaj let si boste prav gotovo ustvarili dovolj trdno ekonomsko podlago in boste lahko računali z izdatnejšimi dajatvami obveznega zavarovanja. Kaj pa danes?... Danes nimate še te varnostne osnove in, po drugi strani, ne morete dovoliti, da bi bila pred vami praznina! Čez to praznino morate položiti «most», ki vam bo omogočil, da boste mirno stopali proti večji ekonomski gotovosti. Oblika življenjskega zavarovanja, ki vam jo danes predstavljamo, lahko postane tak «most».

To obliko zavarovanja imenujemo «začasno», ker pokriva tveganje za določeno časovno obdobje. Ako bi v tem času zavarovanec preminil, bo celotna vsota nemudoma dana na razpolago družini zavarovanca; če pa zavarovanec preživi predvideno obdobje, polica ugasne, ker je zastarela.

Smoter in korist take oblike življenjskega zavarovanja je podoben zavarovanju za avtomobil. Želite potovati zavarovani, ker se zavedate možnosti, da povzročite škodo drugim, ne želite pa, da bi bilo zaradi tega prizadeto vaše premoženje.

Torej, ako skrbite, da obvarujete svoje premoženje pred nezgodami na cesti, je toliko bolj logično, da zavarujete svojo družino pred ekonomskimi posledicami življenjskih nesreč. «Začasna» polica vam nudi to možnost, še posebno, ker je zelo poceni, v primerjavi z garancijami, ki jih daje.

Na primer: družinski oče, star 30 let, želi zagotoviti družini 12 milijonov lir kapitala, ki bi bil takoj vnovčljiv, ako bi preminil v naslednjih 15 letih. Moral bo položiti letno nekaj več kot 70.000 lir (vsako leto za predvideno obdobje). Imeli boste torej zagotovljenih 12 milijonov lir, plačevali pa boste borih 6 tisoč lir na mesec: 200 lir na dan, kar velja en zavojček cigaret!...

Pomislite: ako se kaj zgodi, ima ta polica neprecenljivo vrednost — ako se nič ne zgodi, ima prav tako neprecenljivo vrednost dejstvo, da je zavarovanec v miru in gotovosti preživel toliko let.

Vse podrobne informacije vam nudijo agencije INA, ali pa nam pošljite priloženi odrezek, prilepljen na dopisnici.

KDOR DOBRO PRERAČUNA SE ZAVARUJE INA

Ime .....
Priimek .....
Ulica .....
Poštni kodeks in mesto .....
Pokrajina .....

Spoštovani
ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI
Via Sallustiana 51
00100 ROMA

PD/27

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Harmonija na delu ali v službi. Vse bo šlo steklo. Podobno razpoloženje v družini.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dela bo veliko, vprašanje pa je, če se boste tudi lotili. Spominjali se boste na lepe časi počitnic.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Organizirajte svoje delo in vse bo v redu. Skušajte se razvedriti v prijetni družbi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaši predpostniki bodo zelo zahtevni, toda tudi vi zaslužek ne bo majhen. Nevšečnosti z ljubljeno osebo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne vzemite vsega tako površno kot doslej. Vaše postaja resna. Harmonija v družini.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V službi ali v poslovnem življenju brez pomembnih novosti. Precej romantičnega srečanje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Cenili bodo vaše sposobnosti, toda od tega ne bo izrednih uspehov. Neka oseba vas ima rada.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Zaceli boste z novim delom in kaže da bo šlo vse prav. Razgiban dan v novi družbi.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zelo veliko dela, tako da vam bodo moči pojenjale. Simpatično novo prijateljstvo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Predstojniki ali delodajalci vam bodo priznali vnemo in marljivost. Ljubosumni boste.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Spori in razprave na delu. Drugič bodite bolj previdni. Utrujeni boste.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Organizirajte delo tako, da vam bo kaka ura ostala prosta. Zvečer boste prijetno utrujeni.

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 7. SEPTEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. narodne - 12.00 Električne orgle - 12.10 Iz beležnice fotoreporterja M. Magajne - 13.30 Plošče - 16.10 Berlinovi valčki - 16.30 Oboist Glavina - 16.45 Karakteristični ansambli - 17.40 Pravljični svet - 17.50 Vokalni sekstet - 18.15 Umetnost in prireditve - 19.00 Rita Pavone - 19.20 Zabavni ansambli - 20.00 Šport - 20.45 Gogolj: Taras Buljba - 21.15 Komorne skladbe - 22.15 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Furlanski glasbeniki - 12.25 Tretja stran - 14.40 Giacomini: L'arte dell'uccellare.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Polke in valčki - 10.00 Ansambel «The Monkees» - 10.30 Plošče - 11.00 Orkester Franks - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.00 Orkester - 14.30 Prisluhnimo jim skupaj - 15.10 Ritmi in melodije - 16.30 Popevke - 17.30 Operna glasba - 18.00 Izbrali ste - 18.35 Happening - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Poje C. Caselli - 23.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.05 Ital. plošče - 10.05 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Živelo poletje - 14.40 in 15.10 Plošča za poletje - 16.30 Znanstvena oddaja - 16.40 Jazz - 17.10 V diskoteki - 17.35 Operna antologija - 18.03 Veliki variete - 20.30 Glasbeno-govorni spored - 22.20 Ital. skladatelji.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.40 Glasbeni variete - 11.40 Plošča za poletje - 13.00 Kvartet Cetra - 14.00 Juke box - 14.45 Glasbeni kotiček - 15.15 Sopranistka M. Caniglia in tenorist A. Pertile - 16.00 Rapsodija - 16.38 Ital. zbori - 17.40 Plošče za najmlajše - 19.00 Pisani motivi - 20.01 Radijska priredba - 22.10 Beneški filmski festival.

III. PROGRAM

10.00 Campra in Debussy - 11.00 Antologija interpretov - 12.20 Walton, koncert za violo; Elgar, suita št. 2 - 15.00 Massenet: Don Kihot - 17.15 Dvořakov trio opus 74 - 17.40 Stravinski, capriccio - 18.15 Lahka glasba - 19.15 Koncert - 20.30 Simf. koncert - 22.30 Pavese: Amici.

FILODIFUZIJA

8.35 Franck: Sonata - 9.20 Strauss in Rabaud - 10.10 Čajkovski, meditacije - 10.50 Antologija interpretov - 13.30 Cortese: La notte veneziana.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila - 7.50 Danes za vas - 8.25 Inform. oddaja - 9.08 Glasbena matineja - 10.00 Počitniško popotovanje - 10.15 Glasbena pravljica - 10.30 Čez travnike zelene - 10.50 «Naš avtostop» - 11.15 Pri vas doma - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Iz opusa M. Bravničarja - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Makedonske narodne - 14.30 Priporočajo vam... - 15.05 Zabavne melodije - 16.45 Erih Koš: Najlepša leta - 17.00 Vsak dan za vas - 18.05 Gremo v kino - 18.35 Igramo beat - 19.00 Aktualnosti - 19.15 Pravkar prispelo - 19.50 S knjižnega trga - 20.15 Godala v ritmu - 21.00 Sobotni večer - 21.30 A. Marodić: Konjiček kapitana Barča - 23.10 Oddaja za izseljence - 24.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

18.00 Spored za najmlajše - 19.00 Loterija - 19.50 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Glasbena oddaja: Vengo anch'io - 22.15 Anketa «La pelle del campione» - 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 E. Anton: Psiche, amore mio - 22.35 Midway: Štiri minute borbe.

JUG TELEVIZIJA

21.00 in 24.15 Poročila; 10.35 TV v šoli; 17.15 Prenos športnega dogodka; 19.30 Disneyev svet - film; 20.20 Od Yarmonta do Papeete - iz cikla S kamero po svetu; 20.45 Cikcak; 21.35 Zabavno glasbena oddaja; 22.35 Osvajalci - film; 23.25 Karavana zapravljivčkov; 24.00 TV kažipot.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23, najnižja 16,9, ob 19. uri 23 stop., zračni tlak 1018,6 stanoviten, vlaga 65 odst., brez vetra, nebo 1/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 22.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 7. septembra MARKO
Sonce vzide ob 6.34 in zatone ob 19.32 — Dolžina dneva 12.58 — Luna vzide ob 19.55 in zatone ob 6.54
Jutri, NEDELJA, 8. septembra MARIJA

SINDIKALISTI NA PREDSEDSTVU VLADE V RIMU

Tržaško gospodarstvo se mora rešiti z izrednimi in načrtnimi državnimi posegi

Sindikalne organizacije so predložile podtajniku predsedstva vlade Galliju spomenico s svojimi zahtevami

Predsednik vlade Leone je med svojim obiskom v Trstu zagotovil predstavnikom tržaških delavcev, da bodo na vladnem predsedstvu sprejeli sindikalne predstavnike, da se bolje seznanijo z gospodarskim in socialnim položajem v Trstu. Predsednik Leone je svojo obljubo držal in včeraj je podtajnik predsedstva poslanec Galli skupaj z dr. Crisafullijem sprejel v palači Chigi predstavnike sindikatov kovinarjev CGIL, CISL in UIL.

V sindikalnem odposlanstvu so bili osrednji sindikalni predstavniki in sindikalni predstavniki iz Trsta. Po poročilu Nove delavske zbornice CGIL so zastopali to sindikalno organizacijo pri pogovoru zvezni tajnik Vittorio Foa, glavni tajnik FIOM Bruno Trentin ter glavni tajnik tržaške Nove delavske zbornice CGIL Arturo Calabria. Tržaška FIM-CISL pa poroča, da sta jo zastopala pri razgovoru glavni zvezni tajnik Luigi Macario in pokrajinski tajnik Paolo Cruciatti.

Na sestanku so obravnavali resna gospodarska in socialna vprašanja naše pokrajine s posebnim poudarkom na upadanje industrijskega potenciala in ravni zaposlitve. Predstavniki CGIL so na sestanku ponovno poudarili potrebo nujnega in popolnega načrta za državne posege, kot so že zahtevali pri raznih pristojnih organih, saj je treba naše gospodarstvo, ki stalno nazaduje, rešiti z izrednimi posegi. Le na ta način se bo nehalo nazadovanje, saj je položaj v Trstu tako resen, da ne zadostujejo več prazne in splošne obljube, marveč so potrebni stvarni ukrepi. To toliko bolj, ker niso mogli z načrtom CIPE, ki je določal preosnovo ladjedelstva, rešiti resnih tržaških gospodarskih in socialnih vprašanj. Predstavniki CGIL in drugih sindikalnih organizacij so izjavili, da nasprotujejo sleherni premestitvi delavcev iz Trsta v Tržič. Predložili so tudi spomenico, ki vsebuje zahtevo po takojšnjih in stvarnih pobudah v prid najbolj važnih proizvodnih sektorjev v Trstu: ladjedelnic, pristanišča, prometa, novih kovinarskih tovarn, infrastruktur itd. Podtajnik predsedstva vlade Galli je zagotovil, da bo ponovno sklical sestanek sindikalnih organizacij delavcev, da poglobijo razpravo na podlagi predložene spomenice, potem ko se bo posvetoval z drugimi združenji in ustanovami, ki so zainteresirane na tržaških gospodarskih vprašanjih, in s predsednikom vlade Leonejem. Z vsebino spomenice bodo sindikalne organizacije seznanile javnost prihodnji ponedeljek.

FIM - CISL pa pravi v svojem poročilu tudi, da so sindikalni predstavniki orisali vladnemu predstavniku položaj v industriji, trgovini, in raznih službah, pri čemer so poudarili zlasti znižanje števila zaposlenih in aktivnega prebivalstva ter krčenje števila prebivalstva sploh. Poročilo pravi nadalje, da so zahtevali tudi, da se začne v Trstu kakšna nova industrijska dejavnost. Posebno pažnjo so posvetili vprašanju ladjedelnic, ki so po mnenju tajnika FIN - CISL Macaria v Trstu v zelo resnem položaju, tako da predstavlja ladjedelnica Sv. Marka nekakšen strelovod, ki priteguje nase vse strele. Sv. Marko mora sedaj nositi posledice resnega gospodarskega položaja, do katerega je prišlo že pred sklepi CIPE.

Za prevozna sredstva Acegat

Pomožna postajališča na Trgu Goldoni

Ravnateljstvo avtobusne, filobusne in tramvajske službe Acegata sporoča, da bodo od jutri dalje na začetku vsake steze namenjene filobusnim in avtobusnim progam 1, 5, 11, 15, 16, 18 in 29 na Trgu Goldoni postavili pomožno postajališče, ki bo služilo za vstop v vozila, ki se bodo morala ustaviti, ker bo drugo vozilo ustavljeno na rednem postajališču.

To bo omogočilo, da bodo vozila manj časa ustavljena na Trgu Goldoni, ker so morala do sedaj počakati, da je bilo glavno postajališče prosto. Na ta način bodo lahko potniki vstopili hkrati na dve vozili na isti stezi, ki bosta nato hkrati odpotovali naprej, ne da bi se eno moralo ponovno ustaviti.

Razumljiva jeza

Včerajšnji «Il Piccolo» se jezi, ker je prejel povabilo na tiskovno konferenco v Zagrebu, ki jo prireja direktor italijanskega paviljona na zagrebškem velesejmu, samo v srbohrvaščini. Kratek kurziv objavlja pod naslovom «Zgrešeno vabilo», zaključuje pa ga z ugotovitvijo, da bi «direktor italijanskega paviljona na zagrebškem velesejmu naredil prav, če bi sestavil vabilo v obeh jezikih, kot to delajo v ostalem kolegi dr. Gianfrancesca, Italijani ali tujci, kar so že, po vsem svetu».

«Piccolovi» jezi dajemo v celoti prav, pri tem pa si mislimo, kako bi se šele moral jeziti, če bi bil v naši koži in bi tako kot mi, prejemal vsa vabila kolikor jih sploh prejemamo, izključno v italijanščini. Tudi mi seveda ne postavljamo tega problema iz «jezikovnega nacionalizma», kot pravi, da ga ne postavlja «Il Piccolo», pač pa le iz istega točnega in poštenega načela, da se vabila, ki se kakorkoli tičejo oseb ali ustanov dveh narodnosti, pošiljajo dvojezično.

Žal nam je le, da moramo kljub soglašanju s «Piccolovim» kurzivom povedati, da ni res, kar piše na koncu, kajti če je res, da sestavljajo Gianfrancescovi kolegi povsod po svetu vabila dvojezično, potem žal Trsta ni na tem svetu, kajti tržaški Gianfrancescovi kolegi na kaj takega še pomislili niso, vsaj glede vabil, ki jih pošiljajo nam.

Soglašamo torej z «Il Piccolom» in upamo, da bo glede dvojezičnosti v Trstu vedno tako odločen.

Danes in jutri bo v kulturnem krožku «Pečar» v Zgornji Kolonji na odprtem praznik komunističnega tiska na pobudo sekcij «Gabrieli» in «Pratolongo». Na programu je ob 20. uri v soboto nastop podlonjerskih popevkarjev, v nedeljo ob 16. uri koncert godbe «Parma» iz Trebč, ob 19. uri govora senatorja Seme in občinskega svetovalca Gombača, ob 20. uri pa izvajanje italijanskih in slovenskih pesmi podlonjerskih pevcev. Delovali bodo kioski z jedačami in pijačami.

Zahvala tržaških inženirjev

V avgustu izdanih 524 gradbenih dovoljenj

Predsednik sindikata inženirjev - svobodnih profesionistov tržaške pokrajine inž. Guseppe Giannini, je poslal tržaškemu županu inž. Marcellu Spacciniju pismo, v katerem se mu zahvaljuje za hitri postopek, ki ga je tržaška občinska uprava uvedla pri izdajanju gradbenih dovoljenj pred vstopom v veljavo restriktivnih pravil, ki jih uvaja novi vsedržavni zakon v tem pogledu. Omenjeni zakon, ki je stopil v veljavo 1. septembra lani, spreminja in dopolnjuje urbanistični zakon iz leta 1942, ter uvaja nekatere omejitve na gradbenem področju. Zakon je dovoljeval, da se v roku enega leta lahko vsi gradbeni načrti predložijo na osnovi do tedaj obstoječih pravil brez upoštevanja pravil novega zakona, ki pa so začela strogo veljati 1. septembra letos.

Zaradi tega so mnoga gradbena podjetja v Trstu v preteklem letu zaprosila za zidanje stanovanjskih hiš, kar je zelo povečalo delo pristojnih občinskih uradov. Samo od 1 januarja do 31. julija letos je občinski tehnični urad izdal 1.454 gradbenih dovoljenj, v avgustu pa je bilo izdanih kar 524 dovoljenj.

Tržaški gradbeniki so ugotovili, da je hitro reševanje prošenj in izdajanje gradbenih dovoljenj tržaške občine omogočilo uresničitev velikega števila gradbenih načrtov,

Danes se poročita na Repentabru
OLGA KAC
in
dr. ŽIVKO LUPINC
Mlademu paru iskreno čestita in želi obilo sreče prosvetno društvo «Tabor» na Opčinah. Cestitkam se pridružujeta uprava in uredništvo «Primorskega dnevnika».

VČERAJ NA POKOPALIŠČU PRI SV. ANI

POČASTITEV SPOMINA BAZOVIŠKIH JUNAKOV

Ob 38-letnici ustrelitve bazoviških junakov je bila včeraj popoldne ob 17.30 na pokopališču pri Sv. Ani skromna slovesnost s polaganjem vencev pri spomeniku bazoviških žrtev. Polaganju so prisostvovali svojci padlih, predstavniki raznih kulturnih organizacij in drugi.

Najprej so predstavniki SKGZ in odbora za proslavo bazoviških žrtev položili venca na grob štirih bazoviških junakov, nakar je Sergej Verč spregovoril nekaj besed v slovenščini in v italijanščini. Prisotni so se oddolžili spominu Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča z enominutnim molkom. Na zgornji sliki predstavniki organizacij nesejo vence; na spodnji sliki, ob grobu.

Zahvala kanadskega konzula podžupanu

Kanadski generalni konzul v Milanu Roy W. Blake je poslal podžupanu prof. Luciu Lonzi pismo, v katerem se je zahvalil za sprejem, ki so mu ga pripravili ob njegovem obisku v Trstu. Takrat je generalni konzul, čigar območje sega po vsej severni Italiji, razpravljal s podžupanom Lonzo o gospodarskih odnosih med Kanado in Italijo s posebnim poudarkom na možnost povečanja prometa in menjav skozi tržaško pristanišče. V svojem pismu pravi konzul Blake, da se je prepričal o važnosti Trsta kot pomorskega pristanišča in industrijskega središča in izrekel željo, da bi lahko čimprej obiskal Trst in si podrobneje ogledal njegove naprave.

Dolinčani obveščamo vsa slovenska prosvetna društva ter rojake, da bomo **v nedeljo, 8. septembra** popoldne na Trgu Padlih za svobodo v Dolini svečano praznovali

90-LETNICO

domačega prosvetnega društva VALENTIN VODNIK in NARODNEGA TABORA ter

25-LETNICO

vstaje primorskega ljudstva proti fašizmu. Praznovali bomo takole:

ob 15.30 položitev venca k spomeniku bazovskih junakov na strelišču v Bazovici;
ob 17. uri na prireditvenem prostoru v Dolini igra breška godba na pihala;
ob 18. uri — počastitev padlih domačinov v NOB, govor, nastop zborov iz Brega (Slavec, Slovenec, Prešeren, Vodnik) in tria Bordon s pevcema Darijem in Darkom;
ob 21. uri — KONCERT pevskega zbora Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela.

Po zaključni pesmi zbora se bomo zadržali v prijetnem razpoloženju pozno v noč ob plesnih zvokih domače godbe in petju prisotnih zborov.

V primeru slabega vremena bo prireditev v društvenem sedežu.

Vpisovanje v šolo Glasbene matice

Vpisovanje v šolo Glasbene matice je do 14. septembra od 10. do 12. ure v pisarni GM, Ul. Ruggero Manna 29.

Vpisovanje za podružnico **Devin-Nabrežina** bo v šolskem prostoru v Nabrežini 9. septembra od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

Vpisovanje na **Proseku** bo v dvorani prosvetnega društva 10. in 13. septembra od 18. do 20. ure

Vpisovanje v **Trebčah** bo v dvorani prosvetnega društva 10. septembra od 18. do 20. ure.

Šolske vesti

Državni trgovski tehnični zavod «Žiga Zois» — Trst sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1968/69 vsak delavnik od 10. do 12. ure. Podrobnejša pojasnila dobite v tajništvu zavoda. Vpisovanje se zaključi 25. septembra t.l.

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prično **zrelostni izpiti** — v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1967/68 dne 14. septembra 1968 ob 8.30 s pismenim izpitom iz **italijaščine.**

Vpisovanje na državno učiteljišče «Anton Martin Slomšek» v Trstu se je začelo. Trajalo bo do 25. septembra. Uradne ure so vsak dan od 9. do 12. ure.

Vpisovanje za šolsko leto 1968/69 se vrši na vseh šolah **dolinskega didaktičnega ravnateljstva** vsak dan od 9. do 12. ure. Ravnateljstvo vljudno prosi starše, da otroke vpišejo čimprej. Za vpis v I. razred sta potrebna rojstni list in izkaz o raznih cepljenjih; učenci ostalih razredov pa predložijo ob vpisu zadnje šolsko spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu sporoča, da je na osnovnih šolah vsak dan od 9. do 12. ure vpisovanje za šolsko leto 1968/69. Otroci rojeni leta 1962, ki se vpišejo v I. razred, morajo predložiti rojstni list in potrdilo o cepljenju; ostali pa zadnje spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu sporoča, da se je začelo vpisovanje v vse razrede. Učenci, ki bodo obiskovali I. razred, morajo predložiti: rojstni list in potrdilo o cepljenjih. Učenci ostalih razredov naj prinesejo zadnje spričevalo.

Sedeži šol: Sv. Jakob, Ul. Frausin 12; Ul. Sv. Frančiška 25; Ul. Donadoni 28; Sv. Ana, Istrska ulica 143; Skedenj, S.ta Demarchi 8.

Urnik od 9. do 12. ure. Prosimo, da pohitite z vpisovanjem!

Didaktično ravnateljstvo na Opčinah obvešča starše, da je v teku vpisovanje na vseh šolah ravnateljstva vsak dan od 9. do 12. ure. Otroci, ki se vpišejo v I. razred, naj predložijo rojstni list in potrdila o cepljenju. Za vpis v ostale razrede naj predložijo spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo Nabrežina obvešča starše, da se je pričelo vpisovanje otrok v vse razrede na osnovnih šolah tega ravnateljstva.

Vpisovanje je vsak delovni dan, in sicer od 9. do 12. ure. V I. razred se vpišejo otroci letnika 1962. Za vpis je treba predložiti rojstni list in potrdilo o cepljenju proti kozam, davici, poliomielitisu in tetanusu. Za vpis v ostale razrede pa predložijo učenci zadnje šolsko spričevalo. Z vpisom ne odlašajte!

Državna srednja šola «Fran Levstik» na Proseku obvešča, da se je začelo vpisovanje v II. in III. razred vsak dan od 9. do 12. ure. Letos se vpisovanje zaključi 20. septembra.

Ravnateljstvo Državne srednje šole «Sv. Cirila in Metoda» v Trstu, Ulica Caravaggio 4, sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1968/69 vsak dan od 9. do 12. ure. Vpisovanje se bo zaključilo 20. septembra.

Na znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi razrede klasične gimnazije in liceja, je vpisovanje za šolsko leto 1968/69 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13/I. Vpisovanje se zaključi dne 20. septembra 1968.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. dr. Edka Križnića daruje Marija Babič z Opčin 2000 lir za Dijaško matico in 2000 lir za Finžgarjev dom.

Poletne prireditve

PARK MIRAMARSKEGA GRADU. Predstave «Luči in zvoki». Danes ob 21.30 in ob 22.45 predstavi «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini. Avtobus «M» iz Barkovelj ob 21. in ob 22.15.

Kino

Nazionale 15.30 «Dr. Zivago». Superkolos v Technicolorju.
Grattacielo 16.30 «Andreè». Dagmar Lassander. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.30 «Dolce novembre». A. Neuly, Sandy Denis. Technicolor.
Fenice 16.00 «Uno dopo l'altro». R. Honisan, P. Tudor. Prepovedano mladini pod 14. letom. Technicolor.
Excelsior 16.00 «Niente voce per OSS 117». John Gavin, M. Lee. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 16.30 «Bandolero». James Stewart, Dean Martin. Panavision De Luxe.
Alabarda 16.30 «Eva, la verità sull'amore». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom. Zadnji dan.
Moderno 16.30 «L'ora della furia». J. Stewart, H. Fonda. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Troppo per vivere, poco per morire». D. Bianchi, S. Chaplin. Colorscope.
Aurora 16.30 «Helga». Znani film o spolni vzgoji. Technicolor.
Cristallo 16.30 «L'imboscata». Vrača se detektiv Matt Helm. Technicolor.
Capitol 16.30 «Via dalla pazza folla». Julie Christie, Terence Stop. Technicolor.
Impero 16.30 «La calda notte dell'ispettore Tibbs». Sidney Poitier, Rod Taylor. Technicolor.
Vittorio Veneto 17.00 «La maschera di cera». V. Price, F. Lorelay. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Garibaldi 16.30 «Un uomo, una donna». J. L. Trintignat, A. Aimée. Prepovedano mladini pod 14. letom. Color.
Astra 16.30 «La via del West». Western. Technicolor.
Ideale 16.00 «Cartouche». J. P. Belmondo, Claudia Cardinale. Technicolor.
Abbazia 16.30 «La tortura della freccia dei Sioux». Technicolor.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 6. septembra 1968 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 72-letni Pietro Morelli, 66-letni Natale Zappettini, 79-letna Rosa Monica vd. Dambrosi, 94-letni Giorgio Rauber, 94-letna Susanna Mesaglio vd. Bortolotti, 86-letni Giacomo Carletti, 87-letna Olga Ferrari-Delatus vd. Biasioli, 62-letna Berta Bidoli vd. Rossi, 87-letna Carla Morpurgo vd. Senciari, 71-letni Nestore Sturnega.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4, Gilersti, Ul. Bonomea 93 (Greta), Godina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, G. Paglia, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

Izleti

KASTA priredi 8. t.m. izlet z osebnimi avtomobili v TOLMINSKA KORITA in na MANGART. Odhod ob 7. uri izpred palače TELVE.

SPDT priredi 8. septembra izlet na Višarje z možnostjo vzpona na vrh Lovca ali sprehoda po prekrasni panoramični stezi do koče Pellarini v Ovčjo ves.

* * *

Slovensko gospodarsko združenje in potovalni urad «Aurora» organizirata 15. t.m. izlet na zagrebški velesejem. Cena enodnevnega izleta je 4000 lir. Prijave sprejemata Slovensko gospodarsko združenje v Ul. Filzi in potovalna agencija «Aurora».

* * *

Prosvetno društvo v Skednju organizira 15. septembra 1968 izlet v Novo Gorico na partizansko slavje. Vpisovanje vsak dan, razen v sobotah in nedeljah od 20.30 do 21.30.

REZULTAT UPOŠTEVANJA VARNOSTNIH UKREPOV PRI GRADNJI

Avtocesta Trst-Videm-Benetke med najbolj varnimi v Italiji

Od odprtja ceste je bilo na raznih odsekih 485 prometnih nesreč, toda nobena smrtna - Tudi promet na njej stalno narašča

Avtocesta Trst - Videm - Benetke je ena najbolj varnih cest v Italiji. Odkar so odprli za promet prvi odsek se do sedaj še ni pripetila nobena prometna nesreča. Tudi število nesreč in ranjenih se je obdržalo v mejah vsedržavne poprečnosti v primerjavi z ostalimi avtocestami na celo pod poprečjem.

Tehnični organi družbe, ki upravljajo avtocesto, ugotavljajo, da je bilo to doseženo predvsem zaradi tega, ker so pri gradnji avtoceste upoštevali vse varnostne ukrepe. Eden od teh ukrepov je ta, da so tudi na sredi avtoceste, ki loči dve nasprotni smeri, namestili kovinske odbijače «guard rail». Ta varnostni ukrep so prvič uvedli na avtocesti Trst - Videm - Benetke, sedaj pa ga uvajajo tudi na drugih avtocestah v Italiji, ker so ugotovili, da se skoraj vse največje avtomobilske nesreče dogajajo, ko neki avtomobil zavozi čez varnostni pas na nasprotno stezo. Poleg tega so namestili vzdolž celotne avtoceste signalne znake na stebrčkih na desni strani in vzdolž ograje na sredini ceste, tako da ima avtomobilist ponoči začrtano širino ceste, kar prav tako preprečuje morebitne nesreče. Ugotovili so tudi, da namestitev kovinskih odbijačev na sredini avtoceste preprečuje, da bi žarometi nasprotujočih si avtomobilov slepili vozače. Da bi bila vožnja na tej avtocesti še bolj varna, so ponoči razsvetljeni vsi deli avtoceste, kjer so odcepi.

Vse to pa še ne zadostuje za popolno varnost na tej avtocesti. Avtomobilisti, ki vozijo po njej, nimajo nobenega stranskega parkirnega mesta, kjer bi se lahko odpočili. Zato je družba Autovie Venete že napovedala, da bodo kmalu začeli z gradnjo parkirnih mest, na katerih bodo bencinske črpalke, gostinski obrati, v nekaterih krajih pa tudi moteli. Na avtocesti deluje tudi prometna nadzorna služba, ki jo opravljajo patrulje cestne policije, avtomobili ACI in drugi avtomobili družbe Autovie Venete, ki stalno vozijo po avtocesti, da lahko priskočijo na pomoč avtomobilistom. Pri cestnem vozlu v Palmanovi je nameščena telefonska centrala, ki je povezana z raznimi bolnišnicami in s patruljami v službi na avtocesti. Kmalu pa bodo namestili vsaka dva kilometra telefon, ki bo neposredno povezan z omenjeno centralo, kar bo še bolj povečalo varnost na avtocesti.

Tudi razni odcepi na avtocesti so bili skrbno načrtani in zgrajeni. Še posebno je bil odlično načrtovan vozel pri Basaldelli (Videm), kjer avtomobilisti brez nobene nevarnosti lahko nadaljujejo pot proti Trbižu ali pa se z lahkoto vključijo na državno cesto št. 13 proti Pordenonu oziroma proti Vidmu. Pri vseh teh izstopih bodo avtomobilisti vozili vedno po desni strani. Isto velja za avtomobiliste, ki prihajajo z državne ceste št. 13, ali od Trbiža in ki se vključujejo na avtocesto.

Kot smo omenili, se ni na avtocesti Trst - Videm - Benetke pripetila še nobena smrtna nesreča. Na prvem odseku avtoceste Trst - Videm je bilo od 31. julija 1966. do 25. junija 1967. skupno 79 nesreč, na drugem odseku Trst - Videm - Latisana je bilo od 26. junija 1967. do 8. maja letos 80 nesreč; na tretjem odseku Trst - Videm - Portogruaro pa je bilo od 9. maja do 15. avgusta letos 326 nesreč. Skupno je bilo torej na vsej avtocesti od 31. julija leta 1966 do 15. avgusta letos 485 prometnih nesreč.

Če upoštevamo tudi dolžino sedaj prevozne avtoceste Trst - Videm - Benetke in če upoštevamo prometne nesreče, ki so se v zadnjem letu pripetile na ostalih italijanskih avtocestah, ugotovimo, da je naša avtocesta za sedaj ena najbolj varnih. Pri tem pa moramo tudi upoštevati, da je nizko število prometnih nesreč na tej avtocesti tudi posledica manjšega prometa, kot na mnogih ostalih avtocestah. Toda v zadnjih časih se tudi na avtocesti Trst - Videm - Benetke avtomobilski promet veča. Tako je potovalo na primer po avtocesti od 1. do 15. avgusta 1966. leta 84.649 avtomobilov, ali poprečno 5.643 dnevno; od 1. do 15. avgusta leta 1967 171.151, ali 11.410 dnevno; od 1. do 15. avgusta letos pa 237.943, ali 15.863 dnevno. Največ avtomobilov je potovalo v smeri Trst - Portogruaro in obratno, manj pa v smeri Trst - Videm in obratno.

OSEBNI OBMEJNI PROMET NA TRŽAŠKEM SEKTORJU

V avgustu je bilo doseženih skoraj 8 milijonov prehodov

V mednarodnem prometu je bilo 5 in pol milijona prehodov, v maloobmejnem prometu pa 2.300.000 prehodov

Osebni promet na tržaškem sektorju jugoslovansko-italijanske meje se je v preteklem avgustu povzpel do novih rekordnih številk. V primerjavi z lanskim avgustom se je samo mednarodni promet povečal za pol milijona prehodov, čeprav vreme v letošnjem avgustu še zdaleč ni bilo naklonjeno mednarodnemu turizmu in čeprav so dogodki na Češkoslovaškem na splošno vplivali na mednarodni turistični promet. Za okrog 200.000 prehodov pa se je povečal tudi maloobmejni promet, vendar je ta v glavnem stacionaren, kar je treba pripisati dejstvu, da mnogo ljudi iz obmejnega pasu potuje tudi s potnimi listi, odkar niso več potrebni vizumi.

Skupno je bilo v avgustu na tržaškem sektorju 7.840.876 prehodov v mednarodnem in maloobmejnem prometu.

V mednarodnem prometu v avgustu je bilo skupno 5.511.555 prehodov, od katerih jih je odpadlo na italijanske državljane 2.461.563, na tuje državljane pa 3.049.992. Italijanov je vstopilo v Italijo 1.252.991, izstopilo pa 1.203.572, od inozemcev pa jih je vstopilo v državo 1.593.503, izstopilo pa 1.456.489. Med inozemci so bili kot običajno na prvem mestu Jugoslovani z 823.436 prehodi, nato pa so sledili: Nemci s 599.715 prehodi, Avstrijci s 483.042, Francozi s 365.500, Angleži s 131.051, Švicarji s 112.451, Američani z 58.563 in Grki s 24.076 prehodi.

V lanskem avgustu je bilo skupno 5.001.494 prehodov v mednarodnem prometu. Od teh je odpadlo 1.969.655 prehodov na italijanske, 3.081.839 prehodov na tuje državljane.

V maloobmejnem osebnem prometu je bilo v avgustu skupno 2 milijona 542.845 prehodov, medtem ko jih je v lanskem avgustu bilo 2 milijona 329.321, v letošnjem juliju pa 2.522.805. Levji delež v maloobmejnem prometu so imeli italijanski državljani, ki so kar 1.843.028-krat prestopili mejo, medtem ko so jo tuji državljani prestopili samo 699 tisoč 817-krat. V primerjavi z lanskim avgustom se je razlika še povečala v korist italijanskih državljanov, saj je takrat bilo razmerje 1.590.440 proti 738.881.

Med posameznimi bloki je bil glede gostote prometa na prvem mestu blok pri Škofijah, kjer so zabeležili 949.496 prehodov, na drugem pa blok pri Fernetičih, kjer so našteli 644.737 prehodov. Na ostalih blokih je bilo naslednje število prehodov: Plavje 263.767, Sv. Jernej 209.208, Pesek 195.666, Lipica 154.389, Repentabor 30.221, Občine (železniška postaja) 15.077.

Zanimiv je podatek za blok pri Plavjah, kjer se je število prehodov močno povečalo, kar je v nedeljskih konicah predstavljalo pomembno olajšanje za glavni blok pri Škofijah.

Z lestve je padel v naravoslovnem muzeju

Včeraj popoldne ob 17.35 so sprejeli na kirurško-pljučni oddelek bolnišnice 57-letnega uradnika Oliviera Fazzinija iz Ul. Cave 6/2, ker se je pri padcu z lestve pobil po prsnem košu, levem rebru in desnem komolcu.

V bolnišnici, kamor so ga odpeljali z osebnim vozilom, je ponesrečenec povedal, da je malo prej v narovoslovnem muzeju na Trgu Hortis 4 polagal neke knjige na polico, ko je nerodno stopil na klin stopnice in zdrknil na tla z višine približno treh metrov.

Prognoza okrevanja je 1 mesec.

Ob 19.25 pa so sprejeli na ortopedski oddelek bolnišnice 56-letnega ličarja Adelma Bilusa iz Ulice Gatteri 48, ki se je prav tako ponesrečil na delu. Okoli 18. ure je Bilus v svoji delavnici v Ul. del Bosco 12 stopil na okensko polico, da bi zaprl oknico, ko mu je nenadoma spodrsnilo in s približno 1 metra višine padel na tla. Pri padcu se je pobil po levem kolku, za kar se bo moral zdraviti 10 dni.

podpiraj dijaško matico

S STANDOM V OKVIRU ITALIJANSKE RAZSTAVE

Trst ponovno prisoten na dunajskem velesejmu

Tržaško delegacijo na velesejmu bosta vodila dr. Franzil in dr. Caidassi

V nedeljo bodo odprli dunajski jesenski velesejem. Kot sporoča trgovinska zbornica, bo Trst (potem ko se ni udeležil lanskega velesejma) letos ponovno prisoten s svojim standom v okviru razstave, ki jo prireja vsedržavni zavod za zunanjo trgovino iz Rima.

Ob tej priložnosti bo obiskala Dunaj tržaška delegacija, ki jo bosta vodila predsednik tržaške pristaniške ustanove dr. Franzil in predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi. V delegaciji bodo še glavni ravnatelj pristaniške ustanove dr. Clai, glavni tajnik trgovinske zbornice dr. Steinbach, funkcionarja deželnega odborništva za trgovino in industrijo Pierandrei in dr. Dal Cer, ravnatelj centra za gospodarski razvoj Cogoi in podpredsednika združenja tržaških spediterjev dr. De Polo in Riva.

Na Dunaju bodo tržaški predstavniki skušali opozoriti ne samo pri zadete gospodarske kroge, marveč tudi vso avstrijsko javnost, na koristnost tesnejših odnosov med Avstrijo in Trstom. Zato sta prisotna v tržaški delegaciji tudi dva najvišja predstavnika pristaniške ustanove, ki bosta tokrat prvič navezala neposredne stike z avstrijskimi gospodarskimi krogi. Na razgovorih, ki jih bo imela tržaška delegacija na Dunaju, bodo razpravljali predvsem o prevozu avstrijskega blaga skozi tržaško pristanišče, o cestnih zvezah med Italijo in Avstrijo in o mejnih prehodih med dvema državama, zlasti pa o prehodu na Kokovem.

Da bi na Dunaju v največji meri opozorili avstrijsko javnost na prisotnost Trsta na dunajskem jesenskem velesejmu, je avstrijski dnevnik «Kurier» objavil v preteklih dneh posebno prilogo o tržaški gospodarski dejavnosti (industriji, trgovini, prometu, turizmu itd.).

PO PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Pomorski promet v juliju je dosegel 1.831.000 ton

Od tega je odpadlo 1.327.136 ton na dovoz nafte za čezalpski naftovod, tako da se je običajni blagovni promet zmanjšal

Trgovinska zbornica je objavila običajne podatke o tržaškem blagovnem prometu za julij. Iz teh podatkov je razvidno, da je pomorski promet sicer dosegel 1.831.132 ton, da pa je, če ne upoštevamo dovozov nafte za čezalpski naftovod, zabeležil nazadovanje v primerjavi z lanskim in še bolj s predlanskim julijem, brez nafte dosegel le 503 tisoč 966 ton, medtem ko je lani v juliju znašal še 544.609 ton, predlani v istem mesecu pa celo 597 tisoč 818 ton.

V letošnjem juliju so v pristanišču izkrcali 1.658.769 ton blaga, od tega 1.327.136 ton nafte, vkrcali pa so 172.363 ton blaga, od česar odpade na ladijske zaloge 20.168 ton.

Od 1. januarja do vključno zadnjega julija pa je pomorski promet dosegel 11.292.454 ton, od česar odpade 7.558.777 ton na nafto za naftovod, tako da se je po odbitku nafte v primerjavi z lanskim enakim razdobjem običajni blagovni promet zmanjšal za več kot pol milijona ton. Izkrcanega blaga vključno z nafto je bilo 10.162.354 ton, vkrcanega pa 1.130.100 ton, od česar je padlo 104.504 tone na ladijske zaloge.

Promet po železnici je v juliju znašal 130.775 ton, v primerjavi s 144.629 tonami v lanskem in s 152 tisoč 235 tonami v predlanskem juliju. Skupni podatki za letošnje leto (januar - julij) pa znašajo 907 tisoč 303 tone v primerjavi z 1 mil. 173.296 tonami v lanskem in z 1 mil. 126.579 tonami v enakem predlanskem razdobju. V letošnjem juliju so po železnici pripeljali 56.305 ton, odpeljali pa 74.470 ton blaga.

Nekoliko je v letošnjem juliju v primerjavi z lanskim in predlanskim nazadoval tudi blagovni promet s tovornjaki, saj je letos dosegel 137.351 ton, lani 148.456 ton in predlani 153.288 ton. Iz pristanišča so v zaledje odpeljali s tovornjaki v letošnjem juliju 11.562 ton, pripeljali pa so 25.789 ton. V prvih sedmih mesecih letos pa so s tovornjaki prepeljali skupno 1.129.948 ton, kar je rahlo več kot lani in kar precej več (150.000 ton) kot predlani. V letošnjem letu so s tovornjaki iz pristanišča odpeljali v zaledje 945.386 ton, pripeljali pa le 148.562 ton.

Trčenje avtomobilov pri kamnolomu Faccanoni

Včeraj okoli 15. ure je prišlo pri kamnolomu Faccanoni do trčenja dveh avtomobilov. Resno se je ranila le 43-letna gospodinja Francesca Camonico por. Bagoi iz Bassana del Grappa, sopotnica avtomobila fiat 1300 (VI 58105), ki ga je vozil njen 39-letni mož Tarcisio. Ko je fiat privozil do znaka «stop», je z zadnjim delom trčil v avto lancia fulvia z videmsko registracijo, ki ga je vozil Riccardo Buchberger iz Ul. Roma 9 v Trstu.

Bagojevo je pripeljal v bolnišnico neki mimoidoči avtomobilist. Zaradi verjetnega zloma desnega ramena so jo sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo morala zdraviti od 15 do 40 dni.

ZBOR- «Jacobus Gallus»

obvešča svoje pevce, da bo prva vaja v letošnji sezoni v ponedeljek, 9. t. m. ob 20.30. Obenem vabi tiste, ki bi želeli sodelovati, da se tega dne ob 20. prijavijo na sedežu v Ul. Ruggero Manna 29.

Odbor

LINEA
MODNE IN ŠPORTNE OBLEKE ZA MOŠKE IN ŽENSKE
VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE

NAJBOLJŠI NAKUP SREDI POLETJA:
Razni moški in damski artikli: obleke - plašči - trikotaže - srajce - osebno perilo - nogavice - gojzarice. Oblačila za morje, hribe in mesto; vse po najugodnejših cenah.
Pri LINEA — Ulica Carducci 4 — samo nekaj dni.

ZAKLJUČEN TEČAJ O PREVOZIH V EGS

Predavanje o pravnih plateh gradnje in vzdrževanja naftovodov

V Italiji velja glede naftovodov zakon iz leta 1933, ki so ga izdali za ureditev vprašanja uskladiščevanja mineralnih olj

Na tržaški univerzi se je včeraj po treh tednih zasedanja končal IX. mednarodni tečaj o organiziranju prevozov v Evropski gospodarski skupnosti. Tudi včerajšnje predavanje se je, kot prejšnji dve, nanašalo na vprašanje naftovodov. Tema včerajšnjega predavanja, ki ga je imel prokurator avstrijske družbe Transalpine Ölleitung dr. Jochen Engert, je bila «Pravna vprašanja v zvezi z gradnjo in vzdrževanjem naftovodov s stališča zahodne Evrope». V predavanju je dr. Engert omenil najprej praktične pravne izkušnje, zbrane v Italiji, Avstriji in Nemčiji med gradnjo in v prvi dobi upravljanja čezalpskega naftovoda med Trstom in Ingolstadtom. Zatem je na kratko govoril o pravnem položaju v zvezi z naftovodi v Franciji in Švici. V predavanju je obravnaval tudi osnovne pojme glede ekonomije energetskih virov v raznih državah EGS in vse to je povezal s primerjalnim pravom ter proučil javno pravo, industrijsko pravo, predpise o vodah, o prehodih, o izkoriščanju javnih skladov, zavarovalno, carinsko in fiskalno zakonodajo ter sedanji položaj naftovodov v zakonodaji držav EGS. Orisal je tudi svoja osebna gledišča do vprašanja, ali je potreben v zvezi z javno zakonodajo naftovodov razvoj ali ne.

V Italiji velja glede naftovodov zakon iz leta 1933, ki so ga izdali za ureditev vprašanja vskladiščenja mineralnih olj. Na podlagi tega zakona so naftovodi podvrženi splošni obveznosti koncesij. Te koncesije pa se ne ravnajo po gospodarski politiki, marveč po policijskih predpisih zaradi tega mora dati družba TAL vedno na razpolago 15 odst. svoje zmogljivosti. Druge države, članice EGS, se sedaj pogajajo o vzajemnem meddržavnem izkoriščanju obveznih nacionalnih rezerv, o čemer sta se že sporazumeli Francija in Nemčija. Posebni položaj, ki je prej veljal v Trstu, se je nehal in tako imajo naprave TAL v Trstu varno pravno osnovo. V Avstriji in Nemčiji je potrebna za naftovode koncesija, ki se nanaša na industrijsko pravo in na zakonodajo o vodah. Kar se tiče industrijskega prava, gre v prvi vrsti za obrambo pred požarom in morebitnimi eksplozijami; kar se tiče voda pa, da se prepreči njihovo onesnaženje. Avstrijske oblasti, ki imajo nad naftovodi nadzorstvo, morajo vseka kor upoštevati javni interes v celoti. Najnovejša avstrijska zakonodaja pušča odprto vprašanje, ali se lahko zakonodaja o vodah na splošno primeni na naftovode. V Nemčiji pa so spremenili zakon, ki se nanaša na naftovode v zvezi z zakoni o vodah. V Avstriji in Nemčiji niso napravili novih naporov za izdajanje enotnih zakonov o naftovodih, ki bi upoštevali razne plati politike energetskih virov in prevozov. Na vsak način je treba v Nemčiji leto dni prej napovedati morebitno gradnjo naftovoda.

V Franciji velja že od leta 1959 splošen zakon o naftovodih, ki ureja vprašanje koncesij. Po tem zakonu so naftovodi pod splošnim nadzorstvom države. V Švici so izdali leta 1964 bolj podroben zakon o naftovodih, ki je bolj jasen od francoskega. V državah Beneluxa pa ni posebnih predpisov za gradnjo in upravljanje naftovodov.

Predavatelj je zatem govoril o odškodnini lastnikom zemljišč, koder teče naftovod, ter o služnostih. Pravica za prehod naftovodov se doseže na podlagi pogajanj, ki se ravnajo po trgovinskem pravu, ali z razlaščanjem. V večini primerov pa razlaščanje doslej ni bilo potrebno. Predavatelj je obravnaval zatem vprašanje škode, ki jo lahko povzroči naftovod, če poči kaka cev in odteka petrolej. V Švici odgovarja družba na primer za škodo, tudi če pride do tega zaradi sabotaže. Načel je tudi vprašanje zavarovanja proti škodi. Predavatelj je tudi omenil carinsko pravo in dejal, da so v Trstu naprave TAL pod stalnim carinskim nadzorstvom. Končno je omenil tudi davčne predpise v zvezi z naftovodi.

Žrtvi neprevidnega prečkanja ulic

Dve prometni nesreči pri neprevidnem prečkanju ceste. Prva se je pripetila okoli 7. ure, ko se je v 64-letno gospodinjo Marijo Medizza iz Ul. Flavia 4 v bližini stavbe št. 2 v isti ulici, pri prečkanju ceste zaletel moped 48 cc., ki ga je v smeri proti Miljam vozil 62-letni upokojenec Bruno Piciga iz Ul. Pagano 23/2. Pri padcu si je ženska zlomila levo zapestje in dobila možganski pretres. Zdraviti se bo morala dva meseca.

Nekaj pozneje, okoli 8. ure, pa se je podobna nesreča pripetila na vogalu Ul. Cadorna z Ul. San Giorgio. Ob tistem času je 61-letni ribič Bruno Degrassi iz Ul. Mazzini 64 prečkal cesto, ko se je vanj zaletel avto fiat 1100 (TS 32445), ki ga je namenjen na trg Venezia, vozil 57-letni Gianbattista Terminj iz Ul. Pozzo del Mare 1.

Degrassija so z rešilnim avtom RK pripeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi lažjih ran po levem stegnu in levem komolcu sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v enem mesecu.

S kolesom je padla

Včeraj ob 15.10 so sprejeli na nevrokirurški oddelek bolnišnice 16-letno dijakinjo Roberto Fantin iz Ul. Cologna 26. V bolnišnici je dekle povedalo, da se je malo prej peljala s svojim kolesom po Istrski ulici proti stadionu, ko pa je prispela do pokopališča pri Sv. Ani je nenadoma izgubila ravnotežje in se zvrnila. Pri padcu se je pobila po čelu.

Na stopnicah je padla

Včeraj ob 6.10 so sprejeli na nevrokirurški oddelek bolnišnice 88-letno gospodinjo Noemi Barbieri por. Gasperini. Povedala je, da se je nekaj pred omenjeno uro v svojem stanovanju spotaknila ob stopnico, ki vodi v kuhinjo, in padla na tla. Pri padcu se je pobila po temenici, levem ramenu in opraskala po levi nogi. Zdraviti se bo morala približno 20 dni.

«Sredstva informiranja in mednarodno sporazumevanje»

Udeleženci simpozija so obiskali Primorsko

Po ogledu Postojnske jame jih je v Kopru sprejel predsednik občine Miro Kocjan

KOPER, 6. — Ob zaključku mednarodnega simpozija «Sredstva informiranja in mednarodno sporazumevanje» v Ljubljani, so udeleženci današnji dan izrabili za obisk Primorske. Najprej so si dopoldne ogledali Postojno in postojnsko jamo nato pa so odpotovali v Koper, kjer so si ogledali kulturno zgodovinske spomenike mesta ter luške naprave. V spremstvu predsednika pripravljalnega odbora Bogdana Osolnika, je prispelo v Koper okrog 100 udeležencev iz 15 držav petih kontinentov.

Ob 14. uri je predsednik koprske občinske skupščine Miro Kocjan priredil za goste sprejem s kosilom v hotelu Tríglav. Ob tej priložnosti je v kratkem nagovoru poudaril odmev, ki ga je vzbudil ta simpozij tudi na koprskem, saj se vsi prav dobro zavedamo, kako velikega pomena so sredstva obveščanja za krepitev mednarodnega sodelovanja, pri obsodbi agresije in vojne in pri podpiranju teženj ogromne večine človeštva, da živi v zbliževanju med narodi in v miru. Predsednik koprske občine je poudaril, da je Koper viden dejavnik na tem področju. Odprta meja omogoča zbliževanje dveh narodnosti in prihod številnih turistov. Samo letos do avgusta so zabeležili na mejah na Koprskem 14 milijonov prehodov. Primer sodelovanja je tudi skrb za italijansko etnično skupino. Čeprav gre za številčno malo ljudi, ima manjšina vrsto lastnih osnovnih in drugih šol, italijanščina pa je n. pr. obvezen predmet za vse otroke tukajšnjega področja od osnovnih šol dalje.

Med kosilom je prišlo do vrste medsebojnih razgovorov in diskusij, v katerih so udeleženci brez izjeme poudarjali velik pomen simpozija. Čeprav so bile razprave sem pa tja ostre in smo slišali različna mnenja, je bilo vendarle značilno to, da v eni izmed poglavitnih ugotovitev ni bilo razlik: množična sredstva obveščanja morajo biti tudi objektivna, brez izkrivljanj in služiti morajo napredku človeštva in miru v svetu. Udeleženci so brez izjeme izjavljali, da so bili referati odlično pripravljeni, organizacija seminarja je bila brezhibna, zahvaljevali pa so se tudi za gostoljubnost, ki so jo bili deležni v Sloveniji na vsakem koraku. Iz vzhodnih držav sta bila prisotna le dva Slovaka, od katerih je zlasti eden zbudil veliko pozornost s skrbno pripravljenim referatom o novinarski etiki.

V popoldanskih urah so udeleženci simpozija obiskali še Portorož in Piran.

L. O.

DELOVANJE DEŽELNIH ORGANOV

Deželni tehnični odbor odobril važna javna dela

Dežela bo prispevala za preureditev turističnih cest v videmski pokrajini 800 milijonov lir

Deželni tehnični odbor je pod predsedstvom odbornika javnih del Masutta proučil vrsto važnih javnih del v naši deželi. Najprej je odbor odobril splošni načrt za zgraditev paviljona v videmski bolnišnici, ki bo stal 2 milijardi in 750 milijonov lir, ter podrobni načrt za prvi obrok del, ki se bodo v kratkem pričela. Zatem je odbor odobril drugi in tretji obrok del za zgraditev tehniško - industrijske šole «Kennedy» v Pordenonu, za kar bodo izdali 551 milijonov lir. Odobrili so tudi načrt za zgraditev 60 stanovanj v Vidmu, kar bo stalo 350 milijonov. Končno so odobrili še vrsto javnih del v drugih furlanskih krajih.

Odbornik Masutto je predsedoval sestanku deželne komisije za pravo seznama kolavdatorjev javnih del. Komisija je proučila večje število prošenj za vpis in jih sprejela 29.

Odbornik za trgovino in industrijo Dulci pa je včeraj zjutraj v Pordenonu v velesejmskih prostorih predsedoval zasedanju o trži- z marmorjem. V svojem uvodnem govoru je poudaril veliki pomen razvoju klesarske obrti in industrije ter razne pobude deželne raziskave na tem področju tudi s pomočjo tržaške univerze. Govoril je tudi o trgovinskih perspektivah, to je o prodaji marmorja.

Do konca oktobra bo deželna uprava poskrbela za sklicanje dražbe za ureditev kakih 20 turističnih cest v videmski pokrajini, pri čemer bodo porabili okrog eno milijardo lir, od katerih bo dežela prispevala 800 milijonov. Med drugimi gre za ceste v občini Fojda, v Solbici v Reziji, v vasi Matajur v občini Sovodnje, v dolini Aupa med Mužacem in Pontebbo itd..

Deželni odbornik za šolstvo Giust je včeraj podelil zlato kolajno dijaku realne gimnazije 19-letnemu Alessandru Stringariju iz Tricesima, ki je dosegel najboljši povprečni red 9,1 v deželi pri maturi.

Z avtom podrl kolesarja

Nekaj pred 17. uro je v Ulici Lodole fiat 750 s koprsko registracijo, ki ga je vozil 22-letni Bogdan Morsetič iz Kopra, zaletel v kolo, na katerem je sedel 9-letni Dario Sciscioli iz Ul. Scalinata 28 in ga zbil po cestišču. Z rešilnim avtom RK so dečka takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so mu zaradi manjših udarcev po levi lakotnici nudili prvo pomoč. Okreval po v nekaj dneh.

Dve osebi ranjeni pri trčenju na Rotondi

Včeraj okoli 8.50 je prišlo pri Rotondi del Boschetto do prometne nesreče, pri kateri sta se ranila 21-letna knjigovodkinja Maria P. iz Rocolske ulice 7 ter 22-letni optik Dino Corti iz Ul. dell'Erica 10.

Do nesreče je prišlo v trenutku, ko je Corti privozil svoj fiat 500 z evidenčno tablico TS 33959 do stavbe št. 3 pri Rotondi in hotel nadaljevati pot po Ul. Battisti. Zaradi vzvratne vožnje 62-letnega Graziana Sanzina iz Ul. Rotonda del Boschetto 3, ki je sedel pri volanu svojega fiata 1100 (TS 29501), je Corti trčil v fiat 1100. Pri nesreči se je šofer manjšega fiata samo lažje opraskal, medtem ko se je njegova sopotnica Maria P. huje ranila po levem kolenu, čelu in obrazu ter si zvila levo nogo. Z rešilnim avtom RK so jo pripeljali v bolnišnico in jo sprejeli na ortopedski oddelek, kjer bo okrevala v približno 15 dneh. Cortija pa so v bolnišnici, potem ko so mu nudili prvo pomoč, odslovili.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 7. t. m. ob 19.30 Cinemaskope barvni film:

EL DORADO

Film je bil posnet po romanu «The Stars in Their Courses»

Igrajo: JOHN WAYNE, ROBERT MITCHUM in drugi

Spomenica pristaniških delavcev iz Tržiča

Delegacija pristaniščnikov iz Tržiča je bila včeraj dopoldne pri deželnem odborniku za industrijo Dulciju. Vodil jo je pristaniški konzul Gallopin. Odborniku so predložili spomenico z najvažnejšimi zahtevami za ureditev tržiškega pristanišča. Med dugim so predlagali nakup strojev za pristanišče za okrog 80 milijonov z deželnim prispevkom. Dulci je obljubil, da bo zahtevo preučil in jim v najkrajšem času odgovoril.

Menični protesti

V prvi polovici preteklega avgusta smo imeli na Goriškem 610 meničnih protestov, ki so bili po posameznih občinah takole razdeljeni:

Največ jih je bilo v Gorici in sicer 228; sledijo: Tržič s 199, Gradež 41, Gradiška 25, Ronke 21, Štarancan 20, Škocjan 16, Zagraj 14, Doberdob 12, Krmin 11, Mariano 6, Turjak in Kaprica po 3, Fogliano, Števerjan in S. Pier po 2, ter Farra, Moša, Romans, Slovrenc in Villesse s po 1 meničnim protestom.

Najdeni predmeti

Na uradu mestnih stražnikov v Gorici, Ul. Mazzini 7, hranijo naslednje najdene predmete:

Zlat obesek z okraskom; zlato zapestnico z obeskom; zlat prstan, znesek denarja; dve denarnici z nekaj denarja; tri ženske torbice z nekaj denarja; eno žensko in tri moška kolesa; moški pulover; dva ženska dežnika; sončne naočnike; tri pare naočnikov; zlato verižico in kuverto s 26 fotografijami.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega navedenih predmetov, ga lahko dvigne med uradnimi urami ob delavnikih na omenjenem uradu.

Goriško-beneški dnevnik

LEPA KULTURNA MANIFESTACIJA ZA MIR

Mednarodno tekmovanje pevskih zborov «Seghizzi» bo 21. in 22. septembra v Gorici

Nastopilo bo 23 pevskih zborov v 37 skupinah; od teh je pet zborov v 10 skupinah iz Jugoslavije, dva zbora iz Brna in dva iz Bolgarije - V soboto na programu polifonski in v nedeljo folklorni del - Skoro 2.5 milijona lir nagrad za najboljše

Goriški pevski zbor «C. A. Seghizzi» nadaljuje tudi letos z organizacijo mednarodnega pevskega tekmovanja, ki je letošnje že sedmo po vrsti ter se je že tako uveljavilo, da je prišlo že v tradicijo in ga lahko smatramo kot nepogrešljiv in eden najvažnejših delov goriških kulturnih manifestacij. Tudi letos se bodo vršili ti koncerti, ki jih bo pet, v soboto in nedeljo v veliki dvorani UGG v Gorici in sicer v soboto in nedeljo 21. in 22. t.m. v sklopu goriškega kulturnega septembra.

V četrtek zvečer so organizatorji te važne kulturne manifestacije organizirali tiskovno konferenco, ki so se je poleg novinarjev iz Gorice in Trsta udeležili tudi predsednik društva Seghizzi Cocianni nekateri njegovi odborniki in občinski odbornik Agati.

Predsednik Cocianni je pozdravil vse prisotne in priporočil novinarjem, naj bi dali primernega poudarka važnosti te mednarodne kulturne manifestacije ki je, kot rečeno, letos že sedma po vrsti ter je iz prvotne prireditve deželnega obsega že leta 1963 prerasla v mednarodno pevsko manifestacijo. Za razliko od prejšnjih let bodo letos v soboto nastopili zbori, ki so se prijavili za polifonsko glasbo ter bodo razdeljeni v tri skupine: mešani, moški in ženski zbori. Vsaka skupina bo imela na programu po eno obvezno polifonsko skladbo ter še dve pesmi po svoji izbiri. V soboto bo tekmovalni nastop ob 15. uri, zvečer ob 21. uri pa bo razdelitev nagrad in nastop nagrajenih pevskih zborov.

V nedeljo bodo nastopili zbori, ki tekmujejo v folklornem delu in so prav tako razdeljeni na tri skupine: mešani, moški in ženski zbori. Dopoldne ob 10. uri in popoldne ob 15. uri bosta tekmovalna koncerta zvečer ob 21. uri pa bo razdelitev nagrad in nastop zmagovalcev iz te skupine

Letos bo nastopilo 37 zborov iz 23 pevskih društev, kar pomeni nadaljni napredek od lanske manifestacije. Med prijavljenimi so trije zbori iz Goriškega, dva iz Trsta, 9 iz drugih italijanskih pokrajin, pet jugoslovanskih in po dva iz Češke in Bolgarije. Tokrat ne bo pevcev s Koroškega, zato pa so novi pevci iz Bolgarije in kar dva zbora iz Češke in sicer moški akademski zbor iz Brna in ženski akademski zbor iz istega mesta na Moravskem.

Med jugoslovanskimi zbori naj omenimo ženski pevski zbor z Jesenic, ki šteje 30 pevk ter bo nastopil tako v polifonskem kot v folklornem delu; to bo njihov prvi nastop v Gorici. Prvič bo tekmoval tudi ženski pevski zbor «Glasbene matice» iz Ljubljane, ki šteje 25 članov ter bo nastopil v nedeljo. Tretji je ženski zbor iz Kranja, ki je že nastopil pred leti v tem tekmovanju ter se kar dobro uveljavil; nastopil bo v soboto in nedeljo. Goriškemu občinstvu je prav gotovo še dobro v spominu tudi pevski zbor «Moša Pijade» iz Zagreba, ki je prav tako že nastopil v Gorici in dosegel prav lep uspeh. Letos bo nastopil kar v štirih postavah kot mešani, moški in ženski zbor v soboto in nedeljo. Peti iz Jugoslavije pa je italijanski zbor «L. Forlani» iz Pule, ki bo nastopil v nedeljo.

Za vsako od šestih pevskih kategorij so določene po 4 nagrade ali skupno za 2 milijona 450 tisoč lir nagrad v denarju poleg pokalov za najboljše zbore in diplom za vse ostale.

Med goriškim občinstvom, ki mu je že v krvi lepo zborovsko petje, vlada že sedaj zelo veliko zanimanje za to pevsko tekmovanje, ki je od leta do leta razširilo svoj delokrog in pomen ter poneslo v vse sosednje in tudi oddaljenejše države sloves našega mesta in društva «C. A. Seghizzi» ki je s svojim sistematičnim in vztrajnim delom uspelo uveljaviti tako zahtevno prireditev kot je tako mednarodno pevsko tekmovanje. Prireditev ima še poseben pomen in važnost v sedanjem nemirnem času, ko je vojaška okupacija Čehoslovaške zbrala na mednarodnem obzorju zopet grozljive oblake hladne vojne in blokovske politike. Goričani bodo s to miroljubno mednarodno manifestacijo ob tej priliki še v večji meri izpričali svojo trdno voljo po mirnem mednarodnem sožitju in še tesnejšem kulturnem sodelovanju z vsemi sosedi, ki so enakih misli in teženj. S svojim položajem na meji dveh držav je Gorica najbolj prikladna za tako poslanstvo, kar je jasno pokazala v zadnjih sedmih letih. Zato so prirediteljі prepričani, da bodo na letošnjem tekmovanju deležni še večjega obiska široke publike, saj je tudi celoten program in kvaliteta nastopajočih pevskih zborov prav gotovo vredna največjega zanimanja in bodo udeleženci v vseh ozirih prišli na svoj račun.

Strojepisni tečaj ENALC

Ustanova za strokovni pouk trgovskih nameščencev (ENALC) je pripravila za šolsko leto 1968-69 poleg že najavljenih strokovnih tečajev za trgovske vajence in uslužbence tudi strojepisni tečaj, ki bo imel 300 ur pouka. S tečajem bodo začeli oktobra letos ter bo trajal do maja prihodnjega leta. Pouk se bo vršil ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrtkih in petkih od 18.30 do 20.30.

V tečaj se lahko vpišejo absolventi nižje srednje šole ali enakovredne druge šole ter so v pričakovanju zaposlitve. Tečaj je brezplačen in za tečajnike izven mesta je predvidena povrnitev potnih stroškov. Absolventi imajo po 6 mesečni praksi pri podjetju pravico do kvalifikacije. Vse podrobnejše informacije daje urad ENALC v Gorici, Ul. Mazzini 4 — tel. 5131.

OB PRISOTNOSTI ŠTEVILNIH POVABLJENIH

Včeraj uradna otvoritev nove žičnice na Sveto goro

Simbolični trak je prerezal podpredsednik občine Jožko Humar - Idrijska slikarska kolonija - Priprave na proslavo vstaje - Morija gamsov zaradi bolezni

Ob prisotnosti predstavnikov oblasti in gospodarskih organizacij so včeraj dopoldne uradno izročili namenu žičnico na Sveto goro (Skalnico). Simbolični trak je prerezal podpredsednik občinske skupščine Nova Gorica Jožko Humar, ki je čestital delovnemu kolektivu Avtopromet Gorica k tako pomembni delovni zmagi. Se poprej je direktor sektorja za turizem pri Avtoprometu Gorici Aleš Komavec poudaril važnosti objekta v okviru prizadevanj za vedno večje vrednotenje naravnih lepoh in turističnih zanimivosti Posočja.

Otvoritve so se udeležili predstavniki podjetja Ribi iz Gorice, ki je zgradilo prvo žičnico, ter Ceretti - Tanfani kakor tudi tovarne vrvi Redaelli, prav tako iz Milana, graditelja sedanje žičnice.

Poleg že znanih podatkov o dolžini (1,810 m) z zmogljivostjo 420 oseb na uro, bi kazalo navesti manj znane tehnične podatke, ki govorijo o varnosti objekta. Nosilna vrv z debelino 48 mm prenese pretežno silo 230.000 kg ter je težka 21.000 kg; žičnica ima dve nosilni vrvi. Premer vlečne vrvi znaša 23 mm, pretržna sila znaša 42.000 kg, njena teža pa 3.600 kg. Žičnica ima nadalje še protivrv, ki je nekoliko šibkejša od vlečne.

Od 15. avgusta dalje, ko je žičnica stekla, do včeraj so s prevozi ter bifejem v spodnji postaji kasirali okoli 20 milijonov dinarjev. Velik dotok turistov pričakujejo jutri, zlasti pa 15. septembra, ko bo v Novi Gorici proslava vstaje. Včeraj je bil s Skalnice lep razgled tako na Julijce in Trnovsko planoto kot na Furlansko nižino. Najbolj čudovit razgled se nudi takoj po nevihti.

V Kobaridu so odprli novo poslopje osemletke, ki bo služila območju Breginjskega kota, Drežnice, Vrsnega, Livka in samega Kobarida. To je prvi novi šolski objekt, ki so ga po vojni odprli na Kobariškem. V 15 učilnicah bo prostora za okoli 400 otrok; veljal je 300 milijonov lir.

Podpredsednik občinske skupščine Nova Gorica Jožko Humar je prerezal simbolični trak ter tako uradno izročil namenu svetogorsko žičnico

V Idriji so zaključili slikarsko kolonijo. Gre za kulturno manifestacijo, kakršno sta pred Idrijo imeli že Škofja Loka in pa Zagorje. Idrijska kolonija, ki v nekem smislu spominja na takoimenovane forme vive, ki so v več mestih Slovenije, je imela v gosteh 15 slikarjev, štirje so bili domačini, ostali pa gostje. V Idriji so z uspehom kolonije zelo zadovoljni. Pridobili so 15 umetnin, ki bodo nedvomno predstavljale osnovo za nadaljnji razvoj kulturno umetniške dejavnosti v tej občini.

* * *

V tovarni Poligalant v Volčji dragi je pred kratkim stekla proizvodnja rolet iz plastične mase. Izdelek, ki je v svetu že močno uveljavljen pravzaprav šele zdaj prihaja na jugoslovanski trg. Podjetje je za proizvodnjo teh rolet usposobilo posebne prostore v nekdanjih hlevih kmetijske zadruge v Bukovici. Stroje pa je dobilo iz Italije. Dnevno izdelajo 3200 dolžinskih metrov rolet ali skupaj 160 kvadratnih metrov. Med največje kupce teh rolet se uvrščajo tovarna montažnih hiš Jelovica v Škofji loki, lesno industrijski kombinat v Kranju ter sosednje podjetje Mizar, ki uporablja te rolete za svoja okna.

* * *

V Novi Gorici hitijo s pripravami na proslavo 25 obletnice vstaje primorskega ljudstva. Predvidevajo, da bo prišlo na proslavo, ki bo 15. septembra, nad 100.000 ljudi. Pripeljali se bodo z okoli 35 izrednimi vlaki ter več kakor 600 avtobusi. Razen tega pripravljajo v Novi Gorici tudi prostor za parkiranje več kakor 20.000 osebnih avtomobilov.

V ponedeljek bo v Bovcu sestanek strokovnjakov, ki bodo preučevali posledice izredno hude bolezni, ki napada gamse v Julijcih. Bolezen, ki povzroča slepoto, je uničila že okoli 600 živali ter obstaja resna nevarnost, da bo uničila divje koze pri nas.

Pogled na žičnico z vrha

V Braniku je umrl Ivan Kolmann

Danes ob 16.30 (po jugoslovanskem času) bodo v Braniku na Vipavskem pokopali 79-letnega Ivana Kolmanna, ki je bil dolgo let za oskrbnika na tamkajšnjem gradu ter je bil za svoje delo med NOB odlikovan s spomenico za zasluge. Umrl je včeraj zjutraj na svojem domu, potem ko je že nekaj mesecev bolehal.

Pokojnik je bil po rodu Avstrijec iz Štajerskega, pa se je že med prvo svetovno vojno ustavil v Braniku in tam ostal do konca. Leta 1943 in 1944 je skrival v tajnih prostorih gradu ranjene partizane in druge borce pred nacisti in fašisti. Z ženo Frančiško sta imela tri hčere od katerih je še živa Erika, soproga goriškega trgovca Milana Pavlina. Pokojnik je, čeprav po rodu Nemec, vzgojil svoje otroke v slovenskem duhu ter bil tudi drugače pošten mož, ki si je znal pridobiti spoštovanje vseh domačinov.

Hčerki Eriki in drugim sorodnikom izražajo prijatelji in znanci ob tej izgubi svoje iskreno sožalje.

Gostovanje Rezijanov v Kamniku

Rezijanska folklorna skupina je pred dnevi na povabilo domačinov gostovala v Kamniku. Njeni domači folklorni plesi so vzbudili veliko zanimanje in plesalci so bili deležni splošne pohvale. Skupino je vodil njen vodja Felicito Tosoni z njimi pa je bil tudi župan iz Rezije Pericle Beltrame, ki so ga predstavniki iz Kamnika prisrčno sprejeli. Skupina je nastopila še v nekaterih drugih krajih kamniškega področja ter je bila povsod deležna prisrčnega sprejema.

Festival «DELA»

v Jamljah

7., 8. in 9. septembra

Danes, sobota: ob 16. uri otvoritev kioskov, ob 20. tekmovanje v briškoli za nagrade: 1. 10 kg pršuta, 2. 6 kg pršuta, sledijo salame in vino.

Jutri, nedelja: ob 17. uri promenadni koncert godbe na pihala «Kras» iz Doberdoba, ob 18 uri zborovanje poslanca Albina Škrka.

Ponedeljek, 9. septembra ob 20. uri filmska predstava.

Vseskozi VEČERNI PLESI ob zvokih ansambla KRAS s Tržaškega s pevkama Magdo in Tatjano.

PO PODATKIH OBMEJNE POLICIJE

V avgustu na Goriškem več prehodov kot julija

Večjega prometa ni bilo zaradi slabega vremena in dogodkov na Češkoslovaškem - Izredno živahen promet v Beneški Sloveniji

V avgustu je šlo preko mednarodnega mejnega prehoda Rdeča hiša s potnimi listi okoli 580.000 oseb, na vsem goriškem mejnem sektorju pa so s propustnicami zabeležili 245.883 prehodov. V primerjavi z julijem, ko so na mednarodnem prehodu našteli 527.000 prehodov, se je število za nekoliko zvišalo, s propustnicami pa je celo rahlo padlo (v juliju 256.000 prehodov). Skupno je bilo v avgustu okoli 825.000 prehodov, v juliju letos pa 783.000. Na tako malenkosten porast so vplivali slabo vreme, ki se v avgustu ni nič izboljšalo in je bilo celo slabše kot v juliju, ter dogodki na Češkoslovaškem, ki so izpraznili turistične kraje, tisti pa, ki so se bili namenili na počitnice, so ostali doma.

Če te podatke nekoliko razčlenimo, tedaj bomo videli, da je izstopilo 201.643, vstopilo pa 197.000 italijanskih državljanov, tujcev je vstopilo 91.059, izstopilo pa 93.698.

V maloobmejnem prometu so naslednji podatki: italijanski dvolastniki 2.961, jugoslovanski 8.770 prehodov; z navadnimi propustnicami italijanski državljani 151.327, jugoslovanski 76.087, s posebnimi propustnicami italijanski državljani 1301, jugoslovanski 388 prehodov, z izrednimi italijanski 24, jugoslovanski 13 prehodov. Jugoslovanski državljani iz Goriških brd so opravili 5.017 tranzitnih prehodov. Skupno so italijanski državljani opravili 155.613, jugoslovansk pa 90.275 prehodov; oboji skupno 245.888.

Rekordno število prehodov je bilo na mednarodnem prehodu Stupica (Robič) v Beneški Sloveniji: 155.067, od tega 122.428 prehodov italijanskih državljanov ter 32.639 prehodov tujcev.

Danes ne bo igre v Katoliškem domu

Zveza katoliških prosvetnih društev sporoča, da predstave Muellerjeve drame Vsi moji sinovi, s katero bi morala igralska skupina iz Bohinja nastopiti drevi v Katoliškem domu v Gorici, ne bo zavoljo obolelosti glavnega igralca. Vest so predstavniki igralske družine iz Bohinja včeraj sporočili v Gorico.

Zanimive prireditve «Goriškega septembra»

V okviru prireditev «Goriškega septembra», za katerega je dala pobudo Pro Loco, sodelujejo pa pri njeni izvedbi občinska uprava in pokrajinska turistična ustanova, bomo imeli več zanimivih prireditev. Prejšnjo nedeljo je bil ptičji sejem, ki je lepo uspel. Trajal je samo en dan, toda razstava nagačenih ptičev v razstavišču Pro Loco v pasaži bo trajala predvidoma še teden dni. Oskrbel jo je Ferruccio de Fornasari iz Ločnika, kateremu sta pomagala še dva ljubitelja in zbiratelja redkih ptičev naše dežele. Razstavljenih je okoli sto primerkov. V nedeljo bo na pokritem trgu razstava gob, ki jih zavoljo izdatnih padavin nahajamo v tem letnem času izredno veliko. Na Trgu Cesare Battisti bo ves prihodnji teden sejem piva, na sporedu pa je tudi nastop godbe na pihala, pevskega zbora in pa folklorne skupine.

IZ GORIŠKEGA MATIČNEGA URADA

Včeraj so v goriškem matičnem uradu prijavili dve rojstvi in dve smrti.

Rojstvi: Fabio Comand in Elena Cristin.

Smrti: 37-letni Bruno Cont in 74-letni Dante Vittori.

Slepa žena je padla po stopnicah

Z rešilnim vozom Zelenega križa so včeraj ob 9. uri dopoldne pripeljali na zdravljenje v goriško splošno civilno bolnišnico 86-letno Antonijo Mahnič iz Gorice, Ul. Piave 11, ki je malo prej padla po stopnicah pred svojo hišo ker je namreč slepa. Zdravniki so jo pridržali za 7 dni na zdravljenju zaradi udarca na lobanjo in rane na obrazu.

Kino

Gorica

CORSO. 17.30: «Benjamin... ovvero le avventure di un adolescente», Pierre Clementis in Catherine Deneuve. Francoski film, mladini pod 18. letom prepovedan.

VERDI. 17.45: «Impiccalo più in alto», K. Eastwood in I. Stevens. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 17.45, 19.55, 22: La battaglia di Algeri», Jean Martin in Tommaso Neri, v kinemaskopu in barvah. Film G. Pontecorva, nagrajen z «Leon d'oro» v Benetkah.

VITTORIA. 17.30: «La battaglia del Mediterraneo», Gerard Barray in Claudine Auger, francoski film o jugoslovanski mornarici, v barvah; zadnja ob 21.30.

CENTRALE. 17.30—21.30: «I due crociati», F Franchi in C. Ingrassia. Kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22.30: «Eva, la verità sull'amore».

EXCELSIOR. 17.30—22.30: «Grazie zia», G Ferzetti in L. Gastoni.

PRINCIPE. 18.30—22.30: «Una meravigliosa realtà», G. Peppard in M. Tiller Barvni film

S. MICHELE. 19—22: «Bathman», A. West, v barvah.

Ronke

RIO. 20—22: «Helga». Dokumentarni film v barvah.

EXCELSIOR. Zaprto.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Pontoni - Bassi, Raštel 26; tel. 33-49.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna Centrale, Trg republike 26. tel. 72341.

RONKE

Danes je odprta lekarna «Alla stazione» dr. Matitti, Vermegliano, Ul. Garibaldi 3, tel. 77446.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri, 8. septembra je v Gorici odprta cvetličarna JOŽEF BANDELJ, Travnik, tel. 54-42.

šport šport šport šport šport

NOGOMET

KOLEDAR PRVENSTVA C LIGE

V Trstu v prvem kolu Triestina-Udinese

FIRENCE, 6. — Italijanska nogometna zveza je objavila koledar državnega prvenstva C lige, ki se bo začelo v nedeljo, 15. t. m. Ekipe Triestine, Monfalcona in Udineseja bodo nastopale v skupini «A».

Že v prvem kolu bo v Trstu želeni derbi med Triestino in Udinesejem, Monfalcone pa bo nastopil v Sottomarini. V drugem kolu bodo na vrsti tekme Marzotto - Triestina, Monfalcone - Savona in Udinese - Trevigliese, v tretjem pa Sottomarina - Udinese, Triestina - Trevigliese in Verbania - Monfalcone.

Zaradi pomanjkanja prostora bomo celotni razpored skupine «A» C lige priobčili v eni izmed naših prihodnjih številk.

DANES POLFINALE

Mladinski nogometni turnir «R. Pieri»

TRST, 5. — Poročali smo že o prvih srečanjih mladinskega nogometnega turnirja za «Nagrado Pieri», ki se odvija na igriščih v Trstu, Ogleju in San Giorgiu di Nogaro. Zadnja izida tekem, ki smo ju prejeli kasno sinoči po zaključku naše redakcije sta naslednja:

v Ogleju: Udinese - Bologna 5:0 (0:0)

v San Giorgiu di Nogaro: Inter - Sangiorgina 2:1 (2:1).

V obeh polfinalih bo danes v Ogleju Udinese nastopil proti Interju, v Trstu pa Lanerossi Vicenza proti Fiorentini. Obe finalni tekmi bosta na sporedu jutri zvečer v Trstu.

Triestina-Dinamo

11. septembra bo v Trstu prijateljsko nogometno srečanje med Triestino in zagrebškim Dinamom. Tekma bo nočna. Dinamo igra v 1. jugoslovanski ligi.

SMUČARJI NOGOMETAŠI

Znana odlična švicarska skakalca na smučeh Rohr in Bruggman sta skušala dokazati svojo športno vsestranost tako, da sta se kot igralca prijavila za dva švicarska nogometna kluba: prvi za Clarus in drugi za Flumes.

Ker sta oba kluba ob koncu prvenstva izpadla v nižjo ligo, verjetno odslej švicarski nogometni klubi ne bodo več iskali okrepitev za svoje ekipe med — smučarji skakalci.

Totocalcio

Milan — Ternana	1
Napoli — Catania	1
Catanzaro — Palermo	X 2
Sampdoria — Genoa	X 1 2
Bari — Pisa	1
Lecco — Inter	2
Atalanta — Como	1 X 2
Spal — Bologna	2 X
Roma — Lazio	1 X
Reggiana — Torino	2
Verona — Modena	2 X
Mantova — Brescia	1
Livorno — Cagliari	2

TOTIP

1. —	prvi	1 2
	drugi	2 1
2. —	prvi	2 2
	drugi	X 1
3. —	prvi	1
	drugi	X
4. —	prvi	1 2
	drugi	X 1
5. —	prvi	X X 1
	drugi	1 2 X
6. —	prvi	1
	drugi	X X

ALPINIZEM

Prvi alpinistični tabor SPDT na Grauzarii jutri zaključen

Plezalci alpinističnega odseka Slovenskega planinskega društva Trst so imeli v tem tednu na Grauzarii v Karnijskih Alpah svoj prvi alpinistični tabor. Vreme je mladim plezalcem sicer nekoliko ponagajalo, vendar pa je bil tabor zanje kljub temu izredno koristna in dragocena preizkušnja.

Izmed domačih plezalcev se je tabora v preteklih dneh udeležilo deset pripravnikov in članov AO iz Trsta. Razen njih pa so bili na Grauzarii tudi gostje iz Slovenije in sicer naslednjih pet plezalcev; Mesarič, Šoštarič, Tržan, Rožič in Korenčan.

Člani AO SPDT se bodo vrnili v Trst jutri.

Čehoslovakinje in Poljakinje v Trstu

TRST, 5. — 14. in 15. t. m. bo v Trstu mednarodni ženski košarkarski turnir. Izmed tujih peterk sta svoje sodelovanje že zagotovili Slavia iz Prage in poljska ekipa Sponia iz Gdanska.

Žužič, Prašelj in Štok okrepili vrste Primorja

Jutri ob 10. uri v Nabrežini prijateljska tekma Primorje-Libertas

Proseško Primorje bo v nedeljo odigralo prvo letošnjo prijateljsko predprvenstveno nogometno tekmo na svojem «domačem» igrišču v Nabrežini. Po obisku in zagotovilih občinskega odbornika za šport Ceschie v četrtek na sedežu Primorja na Proseku sicer vse kaže, da bodo Prosečani letošnjo sezono zadnjič gostovali na nabrežinskem igrišču in bodo lahko že prihodnje leto nastopali res doma, na igrišču, ki ga bo občina zgradila v bližini vasi, letos pa bodo navijači le še morali vsako nedeljo opraviti nekaj km poti do Nabrežine.

Jutri se bosta srecala v Nabrežini enajsterici Primorja in tržaškega Libertasa. Za obe društvi bo srečanje dokaj pomembno, saj bosta skušali dobiti iz njega prve napotke za pripravo svojih letošnjih enajsteric.

Posebno bo to srečanje pomembno za Primorje, pri katerem napovedujejo za to sezono velike spremembe. Ekipa bo namreč precej ojačena v primeri z lansko. Novemu vodstvu proseskega športnega društva je uspelo opraviti nekaj izredno uspelih nakupov in si je pridobilo več dragocenih igralcev, s katerimi bo mogoče — po pričakovanjih — zaigrati vse drugače kot doslej.

Od Edere je prišel k Primorju Prašelj. Za tega nadarjenega igralca je Edera zahtevala več stotisoč lir in zanimivo je, da so vaščani večji del zahtevane vsote zbrali kar sami iz svojih sredstev v roku — pol ure.

Zopet se je vrnil k Primorju tudi Žužič, ki je že nastopal pred časom za to društvo. Vodstvo Primorja ga je odkupilo od Cremcaffè.

Seznam nakupov se nadaljuje še s Štokom. Ta je doslej igral za tržaški Libertas, letos pa bo okrepil vrste proseške enajsterice. Zelo verjetno pa je, da bodo skušali pri Primorju pridobiti še kakšnega igralca, tako, da že zaradi teh nakupov ni mogoče spregledati cilja, ki so si ga zastavili prav gotovo Prosečani: napredovanje.

Novosti so tudi v tehničnem vodstvu ekipe: po odstopu prejšnjega trenerja je odbor Primorja sklenil poveriti pripravljanje članske vrste dosedanjemu trenerju mladinske enajsterice Fragiacomu.

Jutrišnja tekma med Primorjem in Libertasom iz Trsta se bo začela na nabrežinskem igrišču ob 10.30.

POKAL PACCO

Breg-Fortitudo

Jutri bodo odigrali prvo kolo nogometnega turnirja za «Pokal Pacco». Nastopila bo tudi enajsterica Brega, ki se bo ob 15. uri srečala z ekipo Fortituda na igrišču pri Sv. Sergiju.

OBVESTILO

Vsi atleti SZ Bor kategorije «dečkov» se morajo zbrati danes ob 16.30 na Trgu Oberdan za odhod na tekmovanje v Padričah.

Tržaški planinci in gostje iz Slovenije pred kočo na Grauzarii

ATLETIKA

Avstralci in Novozelandci na olimpijskih igrah v Mehiki

Clarke še vedno brez velikega podviga - Knoke kandidat za zlato - Skrivnostna dolgoprogaša iz Nove Zelandije

Samo 16 atletov iz Avstralije je trenutno vključenih v lestvice najboljših 30 na svetu za moške panoge. Število je nekoliko manjše kot prejšnja leta in tudi atletov, ki bi lahko na olimpijskih igrah nekaj dosegli ni mnogo. Kaže, da se je Avstralija sprijaznila z občudovanjem dolgoprogaša Clarka, ki pa tudi sam še vedno čaka na večji uspeh. Zapreka za večji razvoj športa v Avstraliji je oddaljenost te dežele od drugih razvitih držav in zemljepisna lega. Med našo zimo so atleti v Avstraliji v polni sezoni, nimajo pa možnosti srečanja z Američani ali Evropejci ker ti tedaj počivajo; Avstralci tako skoraj nimajo mednarodnih srečanj in to ima negativne posledice. Avstralski atleti z odličnimi tehničnimi dosežki večkrat na velikih tekmovanjih pogorijo, ker taktično zaostajajo za drugimi. Dvojni svetovni rekorder Ron Clarke je najbolj zgovoren dokaz za tako trditev.

Kaj bo nudila avstralska atletska vrsta je skrivnost.

Med boljše na svetu sodijo sprinterji King (100 m v 10"1), Norman in Lewis (200 m v 20"5). Avstralska sezona, ki se je že zdavnaj končala, je pokazala, da je bil dosežek Kinga bolj slučajen, Norman in Lewis pa sta dokaj redno tekla pod 21" in čas 20"5 dosegla istočasno. Realno lahko pričakujemo, da se bo vsaj eden od njiju uvrstil v finale.

Mnogo upanja polagajo Avstralci v srednjeprogaša Doubella, z najboljšim časom 1'47"2 na 800 m. Čas res ni izreden, Doubell pa je pozimi v Ameriki premagal marsikaterega ameriškega asa in zato se ga vsi nekoliko bojijo. Dolgoprogaš Clarke je v Evropi kot doma in o njegovih treningih, tekmah in načrtih se ve že vse.

Skakalec v višino Boyce je z rezultatom 2,21 m letos prvi na svetu. Rezultat je dosegel spomladi v ZDA, očitno pa je bil slučajen, saj je skakalec sicer med dolgim gostovanjem skakal bolj skromno.

O'Brien, tekač na 3000 m z zaprekami je lani dosegel odličen rezultat pod 8'30". Na tega atleta je treba tudi resno računati za finalni tek. Tudi med kandidate za kolajne ga lahko uvrstimo.

Visoko meri tudi tekač na 400 m čez ovire Knoke, ki študira v ZDA in torej ne bo imel težav z menjavo letnega časa. Svojo progo je letos pretekel v 49"8 in je večkrat premagal vse najboljše Američane. Atleta lahko prištejemo v ožek krog možnih zmagovalcev.

Avstralski sosedje iz Nove Zelandije so v podobnem položaju, le da imajo mnogo manjšo izbiro. Tudi oni so uganka in od njihovih redkih odličnih atletov lahko pričakujemo velika presenečenja ali pa jih tudi niti ne opazimo. Dolgoprogaša Maguire in Maddaford sta letos 6. in 7. na svetu z odličnim časom 28'15"4 in 28'17"8 na 10.000 m. Na igrah bosta gotovo prisotna tudi dva skakalca v daljino. Thomas je letos že skočil 8,05, Norris pa 7,83. Slednji je bil med sezono bolj stalen. Metalec diska Tait, (letos 60,92), lahko računa na uvrstitev v finalni del tekmovanja samo če bo metal vsaj blizu osebnega rekorda.

— lin —

Nikolićeva prva v Atenah

ATENE, 6. — Vročina in slaba tekaška steza na stadionu sta bila glavna protagonista prvega dne 27. balkanskih atletskih iger v Atenah. V prvih disciplinah so se najbolje odrezali romunski atleti.

Med Jugoslovani se je izkazala v teku na 800 m Vera Nikolić ki je premagala Romunko Silagy s 3 desetinami sekunde prednosti. Nikolićeva je namreč pretekla progo v 2'01"5, Silagy pa v 2'01"8. V ostalih ženskih disciplinah se je bolje uvrstila med Jugoslovankami le Lubejeva v teku na 100 m, kjer je bila z enakim časom 12" kot zmagovalka Got (Rom.) druga.

Med moškimi so Jugoslovani dosegli dve zmagi: v teku na 10.000 metrov je zmagal Farčić s časom 29'25"2, Todosijević pa je skočil v višino 209 cm. Drugi je bil v višini Milek z rezultatom 206 cm.

V teku na 800 m je bil Medjimurec tretji z rezultatom 1"49"8, enako pa tudi Karasi v teku na 100 m s časom 10"7.

JUTRI V PADRIČAH ZADNJI DAN TEKMOVANJ ŠPORTNEGA TEDNA GAJE

Borovke že zmagovalke odbojkarskega turnirja

Pri moških si je Kras zagotovil vstop v finale

Odbojkarski turnir športnega tedna Gaje se polagoma bliža h koncu. V sinočnjih srečanjih si je Kras pri moških že zagotovil vstop v finale, kjer bo njegov nasprotnik skoraj gotovo Bor, pri dekletih pa so si Borovke s sinočnjo zmago že zagotovile prvo mesto, katerega jim ne more več odvzeti nitj poraz v zadnji tekmi, ki jo morajo še odigrati.

* * *

KRAS — GAJA (moški) 2:0 (15:13, 15:13)

Kras: Kobal, Simoneta B., Z., Wilhelm, Škrk, Milič L., B., Budin.

Gaja: Milkovič, Peterlin, Persinger, Carlovatti, Grgič R., P., B., Kalc, Racman.

Sodnika: Rigoni, Cattaruzza.

Izid tega srečanja je dovolj zgovoren: gajevci so se izredno zagrizeno upirali izkušenim krasovcem, ki so jih le s težavo prisilili k predaji.

* * *

Moški lestvici

skupina A					
Kras	2	2	0	4—1	4
Breg	2	1	1	3—2	2
Gaja	2	0	2	0—4	0
skupina B					
Bor	1	1	0	2—0	2
Sokol	2	1	1	2—2	2
Olimpija	1	0	1	0—2	0

SOKOL — GAJA (ženske) 2:0 (16:14, 15:6)

Sokol: Filipčič, Caharija, Batagelj, Zidarič, Zavadlal, Švab, Colja, Škrk.

Gaja: Grgič V., L. S., Vrše, Patavina, Kalc, Blajak, Babič.

Sodniki: Ziani, Cattaruzza, Rigoni.

Živahne gajevke bi v prvem setu skoraj pripravile presenečenje. Toda proti koncu tega dela igre se je poškodovala Babič Marina in domačinke so zgubile ritem igre, tako, da jih je Sokol v drugem setu premagal z lahkoto.

* * *

BOR — ZARJA (ženske) 2:0 (15:9, 15:6)

Bor: Kenda, Barej, Mijot, Pernarčič Sl., So., Bezeljak, Hmeljak, Nibrandt.

Zarja: Bandelj, Vodopivec, Križmančič M., D., So., Sa., Terčon, Žagar.

Sodniki: Ziani, Rigoni, Cattaruzza.

Favorizirane Borovke tudi v tej tekmi niso naletele na drugi strani mreže na enakovrednega nasprotnika. Zmagale so z 2:0 in so si zagotovile tako končno zmago že eno kolo pred zaključkom turnirja.

Ženska lestvica

Bor	3	3	0	6—0	6
Sokol	3	2	1	4—3	4
Breg	2	2	1	4—4	4
Zarja	3	0	3	2—6	0
Gaja	2	0	2	1—4	0

ODBOJKA

BEOGRAD, 6. — Na jugoslovanskem mladinskem odbojkarskem prvenstvu, ki je v teku v Beogradu so dosegli naslednje izide:

Mladinci:

Fužinar - Železničar 3:1
Crvena zvezda - Bosna 3:0
Crvena zvezda - Železničar 3:0
Fužinar - Bosna 3:0
Vukovar - Vardar 3:2
Partizan - Kamnik 3:1

DANAŠNJI SPORED

BALINANJE
16.00 mednarodni turnir

ŠTAFETNI TEK
18.00 nastop štafete dečkov

ODBOJKA
18.30 Olimpija — Bor (moški)
20.00 Gaja — Zarja (ženske)

TEK
21.00 nočni tek za «Pokal Gaje»

JUTRI

BALINANJE
08.30 nadaljevanje mednarodnega turnirja

ODBOJKA
09.30 Gaja — Bor (ženske)
11.00 Sokol — Breg (ženske)
15.00 finale moški

KOŠARKA
16.00 Bor — Partizan Sežana

NAGRAJEVANJE
18.30 Nagrajevanje ekip in zaključek tekmovanj športnega tedna Gaje

Sledi ples ob 21. uri

Najboljše ekipe v ruskem kegljanju

Nočna ženska odbojkarska tekma Bor — Breg

Tudi ljubljanska ekipa Rožne doline se bo udeležila balinarskega turnirja Gaje. Za ta balinarski turnir se je prijavilo še sedem drugih ekip. Zanimanje za turnir je bilo zelo veliko in prireditelji so morali iz organizacijskih vzrokov nekaj kandidatov za nastop celo zavrniti

Med moškimi ekipami, ki so na turnirju ugodno presenetile je bila šesterka nabrežinskega Sokola. Mladi Nabrežinci so se zlasti izkazali v tekmi s Športnim združenjem Bor, v kateri so bili premagani, a so predvajali zelo dobro igro

29.

B. TRAVEN

General iz džungle

Seržant je poslal podoficirja k majorju vprašat, ali naj počaka. Major je dovolil in ukazal, naj počakajo z obešanjem, dokler ne bodo gospodje pojedli zajtrk in utegnili priti.

Čez pol ure so počasi prikorakali finquerosi, major in nekaj zdolgočasenih oficirjev.

«Takega praznika ne moremo imeti vsak dan,» je dejal don Cristomo, gospodar fince Santa Julia.

«Tako je.» Don Abundio, gospodar fince La Nueva Granada, je prikimal. «Toda to samo ob sebi ni nič. Bolje je, če upoštevamo pravico in se vse zgodi s pravim poudarkom. Kaj je usrani svinji, ušivemu peonu mar, če ga obesijo. Še prijetno mu je, če mu juha spredaj iz gobca teče.»

Gospodje so se pri tem gromko zasmejali.

«Ali so vsi peoni tukaj?» je vprašal don Delfino.

«Da, patron!» je odgovoril njegov oskrbnik.

«Čemu bi stali, *compañeros?*» je menil don Faustino, gospodar fince Rio Verde. Poklical je k sebi enega izmed oskrbnikov in mu ukazal, naj osedla konje in jih pripelje sem, da bi lahko sedeli in jim ne bi bilo treba stati na ubogih, krivih in kruljavih nogah

«Oiga, gospod major!» Don Eleuterio, gospodar fince La Providencia, je stopil k majorju. «Mislim, da je vam vseeno, kdo se ukvarja s temi upornimi psi.»

«Gotovo,» je priznal major. «Meni je vseeno. Jaz moram samo raportirati, da so ujeti *rebeldes*, uporniki mrtvi, če pa so bili postreljeni ali obešeni, se mene nič ne tiče. Jaz sem vojak. In moji možje so vojaki. In ker smo vojaki, bi se sramovali mučiti ali bičati nemočne ujetnike. Mi obešamo ali streljamo. Kar pa počne policija, za to pa mi vojaki nismo odgovorni.»

Major je skomignil z rameni in se na pol obrnil proč. «Glejte, gospod major,» je don Tirso, gospodar fince La Camelia, nagovoril majorja. «V prihodnjih dneh boste spet odšli. Potem bomo mi vsi tukaj spet ostali sami in popolnoma brez moči. Zelo dobro vem, da naši peoni niso več takšni kot so bili. Nemirni so. Čakajo samo na priložnost, da bi se spravili na nas. Poklali nas bodo ko teleta. Vse v eni noči. Če jim ne bomo dali tukaj in še danes temeljitega nauka, da ga ljudje v prihodnjih dneh ali treh letih ne bodo pozabili, nauka, kako ravnamo z uporniki, ne bomo varni.»

«Prav, gospodje! Storite, kar hočete. Jaz si grem temeljito sprat grlo, zibal se bom v viseči mreži in zadovoljno preživel jutro. Seržant Paniagua!»

«Na uslugo, mi comandante!»

«Ti in vsi tvoji možje nazaj na finco. Ujetnike prepustiti gospodom!»

«Na uslugo, mi comandante!»

Poveljujoči oficir policijskega oddelka je sklical svoje može. «Ostanite tukaj za straži!» Ko je izdal ukaz, je sledil majorju in drugim oficirjem, ki so se počasi odpravili nazaj na finco.

13

Don Delfino je poklical nekaj svojih peonov. «Brž, po lopate in krampe iz skladišča!»

Prinesli so lopate in finquero je ukazal ujetim muchachosom, naj izkopljejo globoke jame, vsako kake štiri in pol čevlje globoko.

Ko so bile jame izkopane, so se muchachosi postavili ob robu.

«To bi vam bilo všeč, ušivi *cabrones!*» je zakričal finquero. «En strel in vsega konec. Ne tako naglo! Zdaj pa v jame! Vsak v svojo!»

Muchachosi so popadali v jame. Toda jame so bile, kakor je bil zapovedal finquero, tako izkopane, da ljudje niso mogli ležati po dolgem. Stali so poševno pokonci in glave so jim molele čez rob.

Finquero je poklical nekaj nadzornikov. «Odrežite psom ušesa!»

«Hej, ti, kje pa imaš svoja smrdljiva ušesa?» je vprašal finquero, ko je stopil do nekega muchacha v luknji.

«Patroncito mio, na monteriji so mi jih odrezali!»

«Tudi že zaradi puntanja!»

«Z vašim dobrohotnim dovoljenjem, patroncito, ne zaradi puntanja. Moj mali sin je v reki utonil. Bil sem tako žalosten in sem se odpeljal po reki navzdol.»

«Torej dezerter. To je isto.»

Pomignil je z glavo nekemu nadzorniku, ki je stal v bližini. «Ušes mu ne morem več odrezati, psu. Odreži mu nos. Hej, ti, nikar tako ne cepetaj. Če gre zraven še lice, tem bolje. Potem bodo v peklu takoj vedeli, kdo si, ko prideš tja.»

Peoni, ki so bili navzoči kot priče, niso zinili nobene. Z nobeno kretnjo niso pokazali, kaj se v njih dogaja. Videti so bili vdani in poslušni kot zmeraj. Finquerosi so bili prepričani, da se jim ni treba bati svojih peonov.

Nato so peoni dobili ukaz, naj zagrebejo jame.

Ko se je to zgodilo in so iz zemlje štrlele samo še glave muchachosov, oblite s krvjo, je finquero zakričal glavam: «Hoteli ste tierra y libertad? Zdaj vam bomo dali zemljo in svobodo. Več kot jo lahko pogoltnete. Ušive, usrane svinje.»

Sunil je nadzornika v rebra in mu dejal: «Nabijte mu zemljo v gobec, da mu bo pri riti ven pogledala!»

Sam je dvignil polno lopato zemlje, jo zalučal najbližji glavi v obraz, stopil k njej in ji porinil s škornjem zemljo v usta. «Tu imaš svojo tierro in svojo libertad. Ali si zdaj zadovoljen? Hej, in ti tudi, vas bomo že temeljito napolnili s tierra y libertad. Pojdi po vodo, Jose,» je zaklical nekemu drugemu nadzorniku. «Pojdite vsi po vodo in jim jo zlijte v gobec, da bodo vsi pogoltnili zemljo in počili. Libertad. Svoboda. Zdaj imate naposled vso libertad, ki je na zemlji, in še pekel zraven.»

Sklical je vse oskrbnike in nadzornike in jim ukazal storiti z vsemi glavami natanko tako, kakor jim je pokazal.

Nadzorniki, ki so jih naščuvali finquerosi, so s škornji nagnetli vso zemljo, ki je ležala razsuta okrog jam, v usta, glavo, si nato še pomagali s pestmi in ko so bila usta, nos, oči in krvaveče ušesne odprtine tako polne zemlje, da ni bilo mogoče več zabiti niti zrnca več in ko ni niti voda pomagala, da bi naphali v glave še več zemlje, so s škornji hodili po glavah in jih tlačili čedalje globlje v izkopano zemljo, dokler ni bilo več razpoznati obrazov, ki so bili od krvi in zemlje popolnoma pokriti in so tvorili samo brezoblično gmoto, ki jo je le s težavo držalo skupaj gosto črno lasišče na lobanji.

Muchachosi so v začetku tega razdeljevanja zemlje pljuvali, kihali, kašljali, stokali in sopihali. Toda nihče ni jadikoval. Nihče ni izrekel niti ene same besede, ki bi jo bilo lahko razumeti kot prošnjo za milost ali usmiljenje. Dokler so z očmi še lahko gledali, ni bilo v njihovem pogledu ne strahu ne obtožbe. Zgolj sovraštvo in samo sovraštvo je žarelo v zadnjih prebliskih njihovih temnorjavih in črnih oči. In prav zaradi tega brezmejnega sovraštva so pozabili na bolečino, postali brezčutni, kot da imajo glave iz kamenja. To je bilo neugasljivo sovraštvo zatiranih, ki kljub še tolikšnemu zatiranju in mučenju poznajo eno samo čustvo, sovraštvo do zatiralca. Sovraštvo proletarcev, ki nikoli ne spoznajo pravičnosti, ampak samo povelja in udarce. Sovraštvo, bridkejše in nepomirljivejše od satanovega sovraštva do boga, je povzročilo, da niso moledovali z nobeno trzajočo kretnjo na obrazu vsaj za zadnji milostni udarec, ki bi jim upihnil življenje, kretnjo, ki bi vzbudil v njihovih tiranih navdušenje, da so se uporniki zdaj naposled le omehčali.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik [illegible] Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst